Deddf Digartrefedd a Dyrannu Tai Cymdeithasol (Cymru) 2026

2026 dsc 3

Nodiadau Esboniadol

Homelessness and Social Housing Allocation (Wales) Act 2026

2026 asc 3

Explanatory Notes

£16.30

Deddf Digartrefedd a Dyrannu Tai Cymdeithasol (Cymru) 2026

2026 dsc 3

Nodiadau Esboniadol

Homelessness and Social Housing Allocation (Wales) Act 2026

2026 asc 3

Explanatory Notes

DEDDF DIGARTREFEDD A DYRANNU TAI CYMDEITHASOL (CYMRU) 2026

NODIADAU ESBONIADOL

CYFLWYNIAD

1. Mae'r Nodiadau Esboniadol hyn ar gyfer Deddf Digartrefedd a Dyrannu Tai Cymdeithasol (Cymru) 2026 ("y Ddeddf") a basiwyd gan Senedd Cymru ar 10 Chwefror 2026 ac a gafodd y Cydsyniad Brenhinol ar 1 Ebrill 2026. Fe'u lluniwyd gan Grŵp Tai ac Adfywio Llywodraeth Cymru er mwyn cynorthwyo'r sawl sy'n darllen y Ddeddf. Mae'r Nodiadau Esboniadol yn ymwneud â'r Ddeddf fel y cafodd y Cydsyniad Brenhinol.1 Dylid eu darllen ar y cyd â'r Ddeddf ond nid ydynt yn rhan ohoni.

2. Ni fwriedir i'r Nodiadau Esboniadol fod yn ddisgrifiad cynhwysfawr o'r Ddeddf. Pan fo'n ymddangos nad oes angen unrhyw esboniad na sylw ar ddarpariaeth unigol yn y Ddeddf, nis rhoddir.

CEFNDIR CYFFREDINOL

3. Mae Deddf Tai (Cymru) 2014 ("Deddf 2014") a Deddf Tai 1996 ("Deddf 1996") wedi sefydlu'r fframwaith ar gyfer darparu gwasanaethau digartrefedd a dyrannu tai cymdeithasol yng Nghymru dros y tri degawd diwethaf. Yn ystod y blynyddoedd diweddar, mae'r ymateb i ddigartrefedd yng Nghymru wedi datblygu'n sylweddol. Mae'r Ddeddf yn diwygio gwasanaethau digartrefedd a dyrannu tai cymdeithasol yng Nghymru er mwyn ymateb i'r newidiadau hyn.

STRWYTHUR Y DDEDDF

4. Mae'r Ddeddf yn cynnwys 45 o adrannau (mewn tair Rhan) ac un Atodlen. Mae'r Rhan gyntaf yn ymwneud â digartrefedd, mae'r ail Ran yn ymwneud â dyrannu tai cymdeithasol, ac mae'r drydedd Ran yn cynnwys darpariaethau amrywiol a chyffredinol. Mae'r Atodlen yn gwneud mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol i ddeddfwriaeth arall.

---

[1] Gellir canfod newidiadau sydd wedi eu gwneud i'r Ddeddf ers iddi gael y Cydsyniad Brenhinol drwy ddefnyddio'r cyfleuster "Newidiadau i Ddeddfwriaeth" yn www.legislation.gov.uk/cy/changes.

HOMELESSNESS AND SOCIAL HOUSING ALLOCATION (WALES) ACT 2026

EXPLANATORY NOTES

INTRODUCTION

1. These Explanatory Notes are for the Homelessness and Social Housing Allocation (Wales) Act 2026 ("the Act") that was passed by Senedd Cymru on 10 February 2026 and received Royal Assent on 1 April 2026. They have been prepared by the Housing and Regeneration Group of the Welsh Government to assist the reader of the Act. The Explanatory Notes relate to the Act as it received Royal Assent.[1] They should be read in conjunction with the Act but are not part of it.

2. The Explanatory Notes are not meant to be a comprehensive description of the Act. Where an individual provision of the Act does not seem to require any explanation or comment, none is given.

GENERAL BACKGROUND

3. The Housing (Wales) Act 2014 ("the 2014 Act") and the Housing Act 1996 ("the 1996 Act") have established the framework for delivery of homelessness services and social housing allocation in Wales over the past three decades. In recent years the response to homelessness in Wales has evolved significantly. The Act reforms homelessness services and social housing allocation in Wales to respond to these changes.

STRUCTURE OF THE ACT

4. The Act is comprised of 45 sections (within three Parts) and one Schedule. The first Part relates to homelessness, the second Part relates to social housing allocation, and the third Part contains miscellaneous and general provisions. The Schedule makes minor and consequential amendments to other legislation.

[1] Changes that have been made to the Act since it received Royal Assent can be identified using the "Changes to Legislation" facility at **https://www.legislation.gov.uk/changes**.

SYLWEBAETH AR ADRANNAU

RHAN 1 - DIGARTREFEDD

Adran 1: Ystyr "o dan fygythiad o ddigartrefedd"

5. Mae'r adran hon yn diwygio adran 55(4) o Ddeddf 2014 er mwyn pennu tri amgylchiad pryd yr ystyrir bod person "o dan fygythiad o ddigartrefedd" at ddibenion Deddf 2014. Yn gyntaf, pan fo hysbysiad ysgrifenedig wedi ei ddyroddi i'r person, sy'n ei gwneud yn ofynnol iddo roi'r gorau i'w lety, yn ail, pan fo cais wedi ei wneud i'r llysoedd am orchymyn i adennill meddiant o lety'r person, neu'n drydydd, os yw'n debygol y bydd y person yn dod yn ddigartref o fewn chwe mis.

6. Mae'r adran hon hefyd yn mewnosod is-adran newydd (5) yn adran 55 o Ddeddf 2014, sy'n darparu, er mwyn i berson gael ei ystyried yn berson sydd o dan fygythiad o ddigartrefedd ar y sail bod hysbysiad ysgrifenedig wedi ei roi, fod rhaid i'r hysbysiad fod wedi ei roi gan rywun yr ymddengys ei fod â'r hawl i roi hysbysiad o'r fath, ni waeth a yw'r hysbysiad yn ddilys ac ni waeth beth fo rhinweddau unrhyw hawliad am feddiant y gallai fod gan y person a roddodd yr hysbysiad.

Adran 2: Cymorth i atal ceisydd rhag dod yn ddigartref

7. Mae'r adran hon yn diddymu adran 65 o Ddeddf 2014, a oedd yn nodi'r hyn yr oedd yn ofynnol i awdurdod tai lleol ei wneud pan oedd yn ofynnol, gan Bennod 2, Rhan 2 o'r Ddeddf honno, iddo gynorthwyo i sicrhau bod llety addas ar gael, neu nad oedd yn peidio â bod ar gael, i geisydd. Roedd yn ofynnol i'r awdurdod gymryd camau rhesymol i gynorthwyo, a gallai ystyried yr angen i wneud y defnydd gorau o adnoddau'r awdurdod. Nid oedd yn ofynnol iddo ddarparu llety.

8. Mae'r adran hon hefyd yn diwygio adran 66 o Ddeddf 2014 (dyletswydd i gynorthwyo i atal ceisydd rhag dod yn ddigartref) er mwyn darparu bod rhaid i awdurdod tai lleol, pan fo'n fodlon bod ceisydd mewn perygl o ddod yn ddigartref a'i fod yn gymwys i gael cymorth, gymryd camau rhesymol sy'n debygol o sicrhau bod llety addas yn parhau i fod ar gael i'r ceisydd. Nid yw hyn yn golygu bod rhaid i'r awdurdod gynnig llety i'r ceisydd o dan Ran 6 o Ddeddf Tai 1996 na darparu llety fel arall i'r ceisydd.

Adran 3: Dyletswydd i asesu a hysbysiad am ganlyniad asesiad

9. Mae'r adran hon yn diwygio adrannau 62 a 63 o Ddeddf 2014.

10. Mae'r adran hon yn diwygio'r diffiniad o "ceisydd" yn adran 62 o Ddeddf 2014 at ddibenion adrannau 85, 86 ac 88 o'r Ddeddf honno (sy'n ymwneud ag adolygiadau o benderfyniadau ac apelau i'r llys sirol) fel ei fod yn cynnwys person sydd wedi gwneud cais i awdurdod tai lleol am lety neu am gymorth i gadw neu gael gafael ar lety, ond bod yr awdurdod wedi penderfynu peidio â chynnal asesiad o achos y person. Mae'r diwygiad hwn yn adlewyrchu'r ffaith bod yr hawl i ofyn am adolygiad wedi ei hestyn i gynnwys hawl i ofyn am adolygiad o benderfyniad awdurdod tai lleol i beidio â chynnal asesiad o dan adran 62 o Ddeddf 2014 (gweler adran 5).

COMMENTARY ON SECTIONS
PART 1 - HOMELESSNESS
Section 1: Meaning of "threatened with homelessness"

5. This section amends section 55(4) of the 2014 Act to establish three circumstances in which a person is considered to be "threatened with homelessness" for the purposes of the 2014 Act. Firstly, where the person has been issued with a written notice requiring them to give up their accommodation, secondly, where an application has been made to the courts for an order for possession of the person's accommodation, or thirdly, if it is likely the person will become homeless within six months.

6. This section also inserts a new subsection (5) into section 55 of the 2014 Act which provides that, in order for a person to be considered as being threatened with homelessness on the basis that written notice has been given, the notice must have been given by someone who seems to have the right to give it, regardless of whether the notice is valid and the merits of any claim for possession the person who gave the notice might have.

Section 2: Help to prevent an applicant from becoming homeless

7. This section repeals section 65 of the 2014 Act which set out what a local housing authority was required to do when it was required by Chapter 2, Part 2 of that Act to help to secure that suitable accommodation was available, or did not cease to be available, for an applicant. The authority was required to take reasonable steps to help and could take into account the need to make the best use of the authority's resources. It was not required to provide accommodation.

8. This section also amends section 66 of the 2014 Act (duty to help prevent an applicant from becoming homeless) to provide that where a local housing authority is satisfied that an applicant is at risk of becoming homeless and is eligible for help, the authority must take reasonable steps that are likely to ensure that suitable accommodation remains available for the applicant. This does not mean the authority has to offer the applicant accommodation under Part 6 of the Housing Act 1996 or otherwise provide accommodation for the applicant.

Section 3: Duty to assess and notice of outcome of assessment

9. This section amends sections 62 and 63 of the 2014 Act.

10. This section amends the definition of "an applicant" in section 62 of the 2014 Act for the purposes of sections 85, 86 and 88 of that Act (which relate to reviews of decisions and appeals to the county court) so that it includes a person who has applied to a local housing authority for accommodation or help in retaining or obtaining accommodation, but the authority has decided not to carry out an assessment of the person's case. This amendment reflects the extension of the right to request a review to include a right to request a review of a decision of a local housing authority not to carry out an assessment under section 62 of the 2014 Act (see section 5).

11. Os yw ceisydd yn gymwys i gael cymorth, rhaid i asesiad yr awdurdod lleol gynnwys asesiad o'r materion a restrir yn adran 62(5) o Ddeddf 2014. Mae'r adran hon yn diwygio adran 62(5) o Ddeddf 2014 er mwyn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod tai lleol asesu dau beth ychwanegol. Yn gyntaf, y gefnogaeth y gall fod ei hangen ar geisydd (neu ar berson sy'n byw gydag ef) i oresgyn unrhyw rwystrau rhag byw'n annibynnol. Yn ail, y gefnogaeth y gall fod ei hangen ar geisydd i sicrhau bod cyfathrebu'r awdurdod â'r ceisydd (wrth arfer swyddogaethau digartrefedd yr awdurdod) yn hygyrch i'r ceisydd.

12. Mae'r adran hon hefyd yn diwygio'r pethau y mae rhaid i'r awdurdod tai lleol eu gwneud o dan adran 62(6) o Ddeddf 2014 wrth gynnal asesiad o'r materion a restrir yn adran 62(5). Fel y'i diwygir gan yr adran hon, mae adran 62(6) yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod tai lleol geisio safbwyntiau'r ceisydd (ac ystyried ei farn) ar y materion y mae rhaid i'r awdurdod eu hasesu o dan baragraffau (a) i (ca) o is-adran (5) o adran 62 o Ddeddf 2014, ac yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod tai lleol wneud ymholiadau ynghylch nodweddion ac amgylchiadau personol y ceisydd, yn ogystal â nodweddion ac amgylchiadau personol unrhyw aelod o aelwyd y ceisydd, sy'n berthnasol i'r asesiad.

13. Mae adran 62(7) o Ddeddf 2014 wedi ei diwygio fel na chaiff awdurdod tai lleol asesu'r materion yn is-adran (6) mwyach cyn ei fod wedi penderfynu bod y ceisydd yn gymwys i gael cymorth o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014.

14. Mae is-adrannau (9) i (11) o adran 62 wedi eu diddymu gan yr ymdrinnir â hawl ceisydd i ofyn am adolygiad o asesiad o dan adran 62, o ganlyniad i ddiwygiadau a wneir gan y Ddeddf hon, gan adran 85 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir - gweler adran 5).

15. Mae'r adran hon hefyd yn diwygio adran 63 o Ddeddf 2014 er mwyn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod tai lleol hysbysu person pan fo'n penderfynu peidio ag asesu achos y person hwnnw o dan adran 62 o Ddeddf 2014. Rhaid i'r awdurdod tai lleol hefyd egluro'r rhesymau dros ei benderfyniad.

16. Mae'r adran hon yn gwneud diwygiadau eraill i adran 63 o Ddeddf 2014, sy'n darparu bod rhaid i'r hysbysiad a ddarperir i'r ceisydd, pan fo asesiad wedi ei gynnal, gynnwys canlyniad yr asesiad ynghylch a yw ceisydd yn gymwys i gael cymorth o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014 a'r asesiad o'r materion penodol sy'n ofynnol gan adran 62(5) o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf hon).

17. Mae'r adran hon hefyd yn diwygio adran 63(4) o Ddeddf 2014 er mwyn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod tai lleol hysbysu'r person am ei hawl i ofyn am adolygiad pan fo'r awdurdod tai lleol yn penderfynu peidio â chynnal asesiad o achos y person o dan adran 62 o Ddeddf 2014.

Adran 4: Cynlluniau atal, cefnogaeth a llety

18. Mae'r adran hon yn mewnosod adrannau 63A a 63B yn Neddf 2014.

11. If an applicant is eligible for help, the local authority's assessment must include an assessment of the matters listed in section 62(5) of the 2014 Act. This section amends section 62(5) of the 2014 Act to require a local housing authority to assess two additional things. Firstly, the support an applicant (or a person living with them) may need to overcome any barriers to living independently. Secondly, the support an applicant may need to ensure the authority's communication with them (in exercising the authority's homelessness functions) is accessible to the applicant.

12. This section also amends the things the local housing authority must do under section 62(6) of the 2014 Act when carrying out an assessment of the matters listed in section 62(5). As amended by this section, section 62(6) requires a local housing authority to seek the views of the applicant (and consider their opinion) on the matters the authority must assess under paragraphs (a) to (ca) of subsection (5) of section 62 of the 2014 Act and requires a local housing authority to make inquiries regarding the applicant's personal characteristics and circumstances, as well as those of any member of the applicant's household, that are relevant to the assessment.

13. Section 62(7) of the 2014 Act is amended so that a local housing authority may no longer assess the matters in subsection (6) before it has concluded the applicant is eligible for help under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act.

14. Subsections (9) to (11) of section 62 are repealed as an applicant's right to request a review of an assessment under section 62 is, as a result of amendments made by this Act, dealt with by section 85 of the 2014 Act (as amended - see section 5).

15. This section also amends section 63 of the 2014 Act to require a local housing authority to notify a person where it decides not to assess that person's case under section 62 of the 2014 Act. The local housing authority must also explain the reasons for its decision.

16. This section makes other amendments to section 63 of the 2014 Act which provide that, where an assessment has been carried out, the notice provided to the applicant must include the outcome of the assessment of whether an applicant is eligible for help under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act and the assessment of the specific matters required by section 62(5) of the 2014 Act (as amended by this Act).

17. This section also amends section 63(4) of the 2014 Act to require the local housing authority to notify the person of their right to request a review where the local housing authority decides not to carry out an assessment of the person's case under section 62 of the 2014 Act.

Section 4: Prevention, support and accommodation plans

18. This section inserts sections 63A and 63B into the 2014 Act.

19. Pan fo awdurdod tai lleol yn ystyried bod arno ddyletswydd i geisydd o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014, mae adran 63A o Ddeddf 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod ddogfennu ei asesiad o achos y person o dan adran 62 o Ddeddf 2014, a materion eraill, mewn cynllun ysgrifenedig o'r enw cynllun atal, cefnogaeth a llety ("cynllun"). Gall cynllun fod yn un ddogfen neu'n nifer o ddogfennau, a gellir ei ddiweddaru yn ôl yr angen.

20. Pan fydd yn llunio'r cynllun, rhaid i'r awdurdod tai lleol roi sylw i'w asesiad o achos y person o dan adran 62 o Ddeddf 2014. Rhaid i'r cynllun gofnodi, ymysg pethau eraill, asesiad yr awdurdod o anghenion tai ac anghenion cefnogaeth y ceisydd, ac anghenion tai ac anghenion cefnogaeth unrhyw aelod o aelwyd y ceisydd. Rhaid iddo hefyd gofnodi asesiad yr awdurdod tai lleol o'r gefnogaeth y mae ei hangen ar y ceisydd i wneud y cyfathrebu â'r ceisydd yn hygyrch. Rhaid i'r cynllun hefyd gynnwys safbwyntiau'r ceisydd ar y materion hynny.

21. Rhaid i'r awdurdod geisio canfod pa ganlyniad y mae'r ceisydd eisiau ei gyflawni a chofnodi hynny yn y cynllun. Pan fydd yn paratoi ac yn adolygu'r cynllun, rhaid i'r awdurdod roi sylw i a allai arfer unrhyw un neu rhagor o'I swyddogaethau ym Mhennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014 gynorthwyo i gyflawni'r canlyniad hwnnw.

22. Rhaid i'r awdurdod tai lleol geisio cytuno â'r ceisydd ar y camau sydd i'w cymryd gan y ddau barti at ddiben sicrhau bod gan y ceisydd ac unrhyw aelod arall o aelwyd y ceisydd lety addas a'u bod yn gallu cadw'r llety hwnnw.

23. Os cytunir ar gamau o'r fath gan y ddau barti, yna rhaid i'r awdurdod tai lleol gofnodi'r camau yn ysgrifenedig. Os na all y partïon gytuno ar gamau o'r fath, rhaid i'r awdurdod tai lleol nodi yn ysgrifenedig pam na allent gytuno, pa gamau y mae'r awdurdod tai lleol yn meddwl y dylai'r ceisydd eu cymryd a pha gamau y bydd yr awdurdod tai lleol yn eu cymryd wrth arfer unrhyw un neu ragor o'i swyddogaethau (gan gynnwys ei swyddogaethau o ran gwasanaethau cymdeithasol). Rhaid i'r awdurdod tai lleol hefyd gofnodi unrhyw gamau y mae awdurdodau cyhoeddus eraill wedi cytuno i'w cymryd mewn cysylltiad â'r ceisydd. Rhaid i'r awdurdod tai lleol gadw o dan adolygiad briodoldeb unrhyw gytundeb y deuir iddo neu, yn absenoldeb cytundeb, y camau y mae'n ystyried y dylai ef a'r ceisydd eu cymryd, cyhyd ag y bo'r awdurdod tai lleol yn ystyried bod arno (neu y gall fod arno) ddyletswydd i'r ceisydd o dan ddarpariaethau Pennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014.

24. Rhaid i'r awdurdod tai lleol roi copi o'r cynllun i'r ceisydd, gan gynnwys yr holl ddogfennau sy'n ffurfio rhan ohono, a rhaid iddo roi gwybod i'r ceisydd am ei hawl i ofyn am adolygiad o'r cynllun a'r amserlenni ar gyfer gwneud cais o'r fath (gweler adran 85 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf hon)).

25. Os yw'r awdurdod tai lleol yn ystyried nad yw'r cytundeb y daethpwyd iddo neu, yn absenoldeb cytundeb, y camau a nodwyd i'w cymryd, yn briodol mwyach, er enghraifft oherwydd bod amgylchiadau newydd wedi codi, rhaid i'r awdurdod tai lleol hysbysu'r ceisydd yn ysgrifenedig a cheisio cytuno eto ar gamau i'w cymryd ganddo ef a'r ceisydd.

26. Rhaid i unrhyw hysbysiad neu unrhyw gopïau o ddogfennau gael eu rhoi ar gael i'r ceisydd eu casglu os nad yw wedi eu cael yn uniongyrchol.

19. Where a local housing authority considers it owes a duty to an applicant under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act section 63A of the 2014 Act requires the authority to document its assessment of the person's case under section 62 of the 2014 Act, and other matters, in a written plan called a prevention, support and accommodation plan ("a plan"). A plan can be one document or several, and it can be updated as needed.

20. When making the plan, the local housing authority must have regard to its assessment of the person's case under section 62 of the 2014 Act. The plan must record, among other things, the authority's assessment of the applicant's housing and support needs, and those of any member of the applicant's household. It must also record the local housing authority's assessment of the support needed by the applicant to make communication with the applicant accessible. The plan must also include the applicant's views on those matters.

21. The authority must try to identify the outcome the applicant wants to achieve and record that in the plan. When preparing and reviewing the plan the authority must have regard to whether exercising any of its functions in Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act could help achieve that outcome.

22. The local housing authority must try to agree with the applicant the steps to be taken by both parties for the purpose of securing that the applicant and any other member of the applicant's household have and are able to retain suitable accommodation.

23. If such steps are agreed by both parties, then the local housing authority must record the steps in writing. If the parties cannot agree such steps, the local housing authority must put in writing why they could not agree, what steps the local housing authority think the applicant should take and what steps the local housing authority will take in exercise of any of its functions (including its social services functions). The local housing authority must also record any steps other public authorities have agreed to take in respect of the applicant. The local housing authority must keep the appropriateness of any agreement reached or, in the absence of agreement, the steps it considers should be taken by it and the applicant, under review for so long as the local housing authority considers it owes (or may owe) a duty to the applicant under the provisions of Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act.

24. The local housing authority must give the applicant a copy of the plan, including all documents that form part of it and must inform the applicant of their right to request a review of the plan and the timescales for making such a request (see section 85 of the 2014 Act (as amended by this Act)).

25. If the local housing authority considers the agreement reached or, in the absence of agreement, the steps identified to be taken, are no longer appropriate, for example due to new circumstances arising, the local housing authority must notify the applicant in writing and try again to agree steps to be taken by it and the applicant.

26. Any notification or copies of documents must be made available to the applicant to collect if they haven't received them directly.

27. Pan fo'n ofynnol i awdurdod tai lleol gael cynllun yn ei le mewn cysylltiad â cheisydd o dan adran 63A o Ddeddf 2014, mae adran 63B o'r Ddeddf honno (a fewnosodir gan yr adran hon) yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod adolygu ei asesiad o dan adran 62 o Ddeddf 2014 a'r cynllun cysylltiedig o dan dri amgylchiad. Yn gyntaf, os nad oes adolygiad wedi ei gynnal o fewn 8 wythnos; yn ail, os yw'r awdurdod tai lleol yn credu bod amgylchiadau'r ceisydd, neu amgylchiadau ei aelwyd, wedi newid mewn ffordd a all effeithio ar ei anghenion llety, ar y gefnogaeth y mae ei hangen arno i gadw llety neu ar ei hawlogaeth i gymorth o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014; neu'n drydydd, os yw dyletswydd o dan adran 66 neu 76A(2) o Ddeddf 2014 wedi dod i ben neu'n debygol o ddod i ben gan fod y ceisydd yn ddigartref.

Adran 5: Hawl i ofyn am adolygiad

28. Mae'r adran hon yn diwygio adrannau 84, 85, 86 ac 88 o Ddeddf 2014.

29. Mae adran 5(2) o'r Ddeddf yn mewnosod is-adran (1A) yn adran 84 o Ddeddf 2014. Mae'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdod tai lleol hysbysu ceisydd am ei hawl i ofyn am adolygiad o addasrwydd llety a gynigir iddo o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014, pa un a dderbyniodd y ceisydd y cynnig ai peidio.

30. Mae adran 5(3) o'r Ddeddf yn amnewid adran 85 o Ddeddf 2014, sy'n rhoi'r hawl i geiswyr i ofyn am adolygiad o faterion penodol o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014. Mae cyfeiriadau isod at adran 85 yn gyfeiriadau at yr adran 85 a fewnosodir gan yr adran hon.

31. Mae adran 85(1) o Ddeddf 2014 yn darparu bod gan geisydd yr hawl i ofyn am adolygiad o'r materion a restrir yn adran 85(2), yn ddarostyngedig i'r cyfyngiadau a nodir yn is-adrannau (4) i (7) o adran 85.

32. Mae adran 85(2) o Ddeddf 2014 yn cynnwys rhestr o faterion y caniateir eu hadolygu.

33. Mae adran 85(3) o Ddeddf 2014 yn darparu, pan fo ceisydd yn gofyn am adolygiad o fater a restrir yn adran 85(2) o Ddeddf 2014, fod rhaid i'r awdurdod tai lleol gynnal adolygiad o unrhyw fater a restrir yn yr is-adran honno y mae'n ymddangos i'r awdurdod ei fod yn berthnasol i achos y ceisydd. Mae'r ddyletswydd hon yn gymwys ni waeth a yw'r ceisydd wedi nodi'n benodol pa fater sydd i'w adolygu ond mae'n ddarostyngedig i is-adrannau (4) i (7) o adran 85 o Ddeddf 2014. Mae hyn yn golygu, pan fo seiliau wedi eu pennu, fod rhaid i'r awdurdod tai lleol, yn ogystal, adolygu unrhyw fater a restrir yn adran 85(2) o Ddeddf 2014 y mae'n ymddangos i'r awdurdod ei fod yn berthnasol oni bai bod un o'r amgylchiadau yn adran 85(4) i (7) o Ddeddf 2014 yn gymwys.

34. Mae is-adrannau (4) i (7) o adran 85 o Ddeddf 2014 yn nodi'r amgylchiadau pryd nad yw'n ofynnol i awdurdod tai lleol gynnal adolygiad o dan yr adran hon. Mae crynodeb o'r amgylchiadau hyn yn dilyn.

35. Nid yw'n ofynnol i awdurdod tai lleol gynnal adolygiad o benderfyniad sydd eisoes wedi bod yn destun adolygiad blaenorol o dan adran 85 o Ddeddf 2014.

27. Where a local housing authority is required to have in place a plan in respect of an applicant under section 63A of the 2014 Act, section 63B of that Act (inserted by this section) requires the authority to review its assessment under section 62 of the 2014 Act and the associated plan in three circumstances. Firstly, if there has been no review within 8 weeks; secondly, if the local housing authority believes that there are changes in the applicant's or their household's circumstances that may affect their accommodation needs, support needed to retain accommodation or their entitlement to help under Chapter 2 of Part 2 the 2014 Act; or thirdly, if a duty under section 66 or 76A(2) of the 2014 Act has ended or is likely to end due to homelessness.

Section 5: Right to request a review

28. This section amends sections 84, 85, 86 and 88 of the 2014 Act.

29. Section 5(2) of the Act inserts subsection (1A) into section 84 of the 2014 Act. It requires a local housing authority to notify an applicant of their right to request a review of the suitability of accommodation offered to them under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act, whether the applicant accepted the offer or not.

30. Section 5(3) of the Act substitutes section 85 of the 2014 Act, which gives applicants the right to request a review of certain matters under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act. References below to section 85 are references to the section 85 inserted by this section.

31. Section 85(1) of the 2014 Act provides that an applicant has the right to request a review of the matters listed in section 85(2), subject to the limitations set out in subsections (4) to (7) of section 85.

32. Section 85(2) of the 2014 Act contains a list of matters which may be reviewed.

33. Section 85(3) of the 2014 Act provides that, where an applicant requests a review of a matter listed in section 85(2) of the 2014 Act, the local housing authority must carry out a review of any matter listed in that subsection which appears to the authority to be relevant to the applicant's case. This duty applies regardless of whether the applicant has specifically identified the matter to be reviewed but is subject to subsections (4) to (7) of section 85 of the 2014 Act. This means that where grounds are specified, the local housing authority must, in addition, review any matter listed in section 85(2) of the 2014 Act that appears to the authority to be relevant unless one of the circumstances in section 85(4) to (7) of the 2014 Act apply.

34. Subsections (4) to (7) of section 85 of the 2014 Act set out the circumstances in which a local housing authority is not required to carry out a review under this section. A summary of these circumstances follows.

35. A local housing authority is not required to carry out a review of a decision that has already been the subject of a previous review under section 85 of the 2014 Act.

36. Nid yw'n ofynnol i awdurdod tai lleol adolygu cynllun atal, cefnogaeth a llety oni bai bod y cais am adolygiad yn cael ei wneud yn ystod y cyfnod pan fo dyletswydd ar yr awdurdod i gynnal y cynllun.

37. Nid oes angen cynnal adolygiad o addasrwydd llety a gynigir i geisydd ond os yw'r cais yn cael ei wneud:
    a. cyn i'r cynnig gael ei dderbyn a thra bo'r cynnig yn parhau ar agor, a
    b. os yw'r cynnig wedi ei dderbyn:
        i. tra bo dyletswydd o dan adran 66 (dyletswydd i gynorthwyo i atal digartrefedd), adran 68 (dyletswydd interim i letya), neu adran 75 (dyletswydd i sicrhau llety) o Ddeddf 2014 yn parhau i fod yn gymwys, neu
        ii. fewn chwe mis i'r dyddiad y daeth y llety ar gael i'w feddiannu gyntaf.

38. Yn olaf, nid yw'n ofynnol i awdurdod tai lleol adolygu unrhyw fater arall oni bai bod y ceisydd yn gwneud y cais am adolygiad o fewn 21 o ddiwrnodau i gael ei hysbysu am asesiad neu benderfyniad yr awdurdod. Fodd bynnag, caiff yr awdurdod tai lleol ganiatáu cyfnod hwy ond rhaid rhoi cytundeb i'r cyfnod hwy hwn yn ysgrifenedig.

39. Mae adran 5(4) yn diwygio adran 86 o Ddeddf 2014, sy'n ymwneud â'r weithdrefn ar gyfer adolygiad o dan adran 85 o Ddeddf 2014. Mae adran 86 yn galluogi Gweinidogion Cymru i wneud rheoliadau ynghylch y weithdrefn honno. Mae adran 5(4) yn diwygio adran 86(2) a (4) er mwyn adlewyrchu'r ffaith bod y rhestr hwy o faterion y caniateir eu hadolygu o dan adran 85, fel y'i diwygir, yn cynnwys asesiadau a chynlluniau, yn ogystal â phenderfyniadau.

40. Mae adran 5(5) yn diwygio adran 88 o Ddeddf 2014, sy'n galluogi ceiswyr sydd wedi gofyn am adolygiad o dan adran 85 o Ddeddf 2014 i apelio i lys sirol o dan amgylchiadau penodol. Mae'r diwygiadau a wneir gan adran 5(5) yn adlewyrchu'r rhestr hwy o faterion y caniateir eu hadolygu o dan adran 85.

Adran 6: Dyletswydd i sicrhau llety ar gyfer personau digartref cymwys sydd â chysylltiad lleol â Chymru

41. Mae'r adran hon yn dileu adrannau 73 a 74 o Ddeddf 2014 ac yn disodli adran 75 o'r Ddeddf honno. Mae'r adran hon hefyd yn diwygio adran 142 o Ddeddf 2014.

42. Mae adran 6(3) yn disodli adran 75 o Ddeddf 2014 yn ei chyfanrwydd. Mae'r cyfeiriadau at adran 75 yn y Nodiadau Esboniadol yn gyfeiriadau at adran 75 fel y'i mewnosodir gan y Ddeddf hon.

43. Mae adran 75(2) o Ddeddf 2014 yn gosod dyletswydd ar awdurdodau tai lleol i sicrhau bod llety addas ar gael i geiswyr—
    a. sy'n ddigartref neu sydd â llety interim addas a ddarparwyd iddynt tra oeddent yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd,
    b. sy'n gymwys i gael cynhorthwy ac sydd â chysylltiad lleol ag ardal awdurdod tai lleol yng Nghymru, ac
    c. nad ydynt yn bwrw dedfryd o garchar heb unrhyw debygolrwydd rhesymol y byddant yn cael eu rhyddhau o fewn 6 mis.

36. A local housing authority is not required to review a prevention, support and accommodation plan unless the request for review is made during the period in which the authority is under a duty to maintain the plan.

37. A review of the suitability of accommodation offered to an applicant need only by carried out if the request is made:
    a. before the offer is accepted and while it remains open, and
    b. if the offer has been accepted:
        i. while a duty under section 66 (duty to help to prevent homelessness), section 68 (interim duty to accommodate), or section 75 (duty to secure accommodation) of the 2014 Act still applies, or
        ii. within six months of the date the accommodation first became available for occupation.

38. Lastly, a local housing authority is not required to review any other matter unless the applicant makes the request for a review within 21 days of being notified of the authority's assessment or decision. However, the local housing authority may allow a longer period but agreement to this longer period must be given in writing.

39. Section 5(4) amends section 86 of the 2014 Act, which relates to the procedure on review under section 85 of the 2014 Act. Section 86 enables the Welsh Ministers to make regulations about that procedure. Section 5(4) makes amendments to section 86(2) and (4) to reflect that the expanded list of matters which may be reviewed under section 85, as amended, include assessments and plans, in addition to decisions.

40. Section 5(5) amends section 88 of the 2014 Act, which enables applicants who have requested a review under section 85 of the 2014 Act to appeal to a county court in certain circumstances. The amendments made by section 5(5) reflect the expanded list of matters which may be reviewed under section 85.

Section 6: Duty to secure accommodation for eligible homeless persons with a local connection to Wales

41. This section removes sections 73 and 74, and replaces section 75, of the 2014 Act. This section also amends section 142 of the 2014 Act.

42. Section 6(3) replaces section 75 of the 2014 Act in its entirety. References in these Explanatory Notes to section 75 are references to section 75 as inserted by this Act.

43. Section 75(2) of the 2014 Act imposes a duty on local housing authorities to secure that suitable accommodation is available for applicants who are—
    a. homeless or have suitable interim accommodation that was provided to them while they were homeless or threatened with homelessness,
    b. eligible for assistance and have a local connection to the area of a local housing authority in Wales, and
    c. not serving a prison sentence with no reasonable prospect for release within 6 months.

44. Mae adran 75(3) o Ddeddf 2014 yn diffinio llety interim at ddibenion adran 75(2) o Ddeddf 2014. Mae'n llety sydd wedi ei sicrhau o dan adran 68 o Ddeddf 2014, y mae'r ceisydd yn bwriadu ei feddiannu hyd nes y cwblheir proses y cais o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014 neu am gyfnod o lai na 12 mis, neu'n llety y mae'r person sy'n darparu'r llety yn bwriadu iddo fod ar gael i'r ceisydd hyd nes y cwblheir y cais am gymorth, neu am gyfnod o lai na 12 mis.

45. Mae adran 75(4) a (7) o Ddeddf 2014 yn darparu eithriadau i'r ddyletswydd yn adran 75(1) o Ddeddf 2014. Nid yw'r ddyletswydd yn gymwys os nad oes gan y ceisydd (nac unrhyw aelod o aelwyd y ceisydd) ddim cysylltiad lleol ag unrhyw awdurdod tai lleol yng Nghymru.

46. Fodd bynnag, mae adran 75(5) a (6) o Ddeddf 2014 yn darparu y bydd y ddyletswydd yn parhau i fod yn gymwys i'r rhai sydd mewn perygl o gael eu cam-drin ac unrhyw gategori arall o berson a allai gael ei ragnodi mewn rheoliadau. Mae adran 6(4) yn diwygio adran 142(3)(b)(ii) o Ddeddf 2014 fel bod y rheoliadau hynny yn ddarostyngedig i weithdrefn gymeradwyo'r Senedd.

47. O ran carcharorion sy'n bwrw dedfrydau o garchar, nid yw'r ddyletswydd yn adran 75(1) o Ddeddf 2014 yn gymwys os nad yw'n rhesymol debygol y byddant yn cael eu rhyddhau o fewn chwe mis (gweler adran 75(7) o Ddeddf 2014). Os yw'r ceisydd yn garcharor neu'n preswylio mewn mangre a gymeradwywyd, mae'r ddyletswydd i sicrhau llety yn gymwys pan gaiff ei ryddhau neu pan nad yw'n ofynnol iddo aros yn y fangre a gymeradwywyd mwyach (gweler adran 75(8) a (9) o Ddeddf 2014).

48. Mae adran 6(2) o'r Ddeddf hon yn diddymu adran 73 o Ddeddf 2014, a oedd yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau tai lleol gynorthwyo i sicrhau llety addas ar gyfer ceiswyr digartref a oedd yn gymwys i gael cynhorthwy. Mae adran 6(2) hefyd yn diddymu adran 74 o Ddeddf 2014, a oedd yn nodi pryd yr oedd y ddyletswydd honno'n dod i ben.

49. O ganlyniad i ddiddymu adrannau 73 a 74 o Ddeddf 2014 gan y Ddeddf hon, a'r diwygiadau a wneir gan y Ddeddf hon i adrannau 66 a 75 o Ddeddf 2014, pan fo ceisydd yn gymwys i gael cymorth a'i fod o dan fygythiad o ddigartrefedd, bydd y ddyletswydd i gynorthwyo i sicrhau nad yw llety addas yn peidio â bod ar gael yn ddyledus iddo (gweler adran 66 o Ddeddf 2014, fel y'i diwygir gan adran 2 o'r Ddeddf hon). Bydd y ddyletswydd i sicrhau llety o dan adran 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i hamnewidir gan adran 6(3) o'r Ddeddf hon) yn ddyledus i geisydd sy'n gymwys i gael cymorth, sy'n ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd, ac sydd â chysylltiad lleol ag awdurdod tai lleol yng Nghymru.

44. Section 75(3) of the 2014 Act defines interim accommodation for the purposes of section 75(2) of the 2014 Act. It is accommodation secured under section 68 of the 2014 Act, which the applicant intends to occupy until the application process under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act is concluded or for a period of less than 12 months or accommodation that the person providing the accommodation intends to be available to the applicant until the application for help is concluded, or for a period of less than 12 months.

45. Section 75(4) and (7) of the 2014 Act provide exceptions to the duty in section 75(1) of the 2014 Act. The duty does not apply if the applicant (or any member of the applicant's household) has no local connection to any local housing authority in Wales.

46. However, section 75(5) and (6) of the 2014 Act provides that the duty will still apply to those at risk of abuse and any other category of person that may be prescribed in regulations. Section 6(4) amends section 142(3)(b)(ii) of the 2014 Act so that those regulations are subject to the Senedd approval procedure.

47. For prisoners serving custodial sentences, the duty in section 75(1) of the 2014 Act does not apply if there is no reasonable prospect of release within six months (see section 75(7) of the 2014 Act). If the applicant is a prisoner or residing in approved premises the duty to secure accommodation applies once they are released or no longer required to stay in the approved premises (see section 75(8) and (9) of the 2014 Act).

48. Section 6(2) of this Act repeals section 73 of the 2014 Act which required local housing authorities to help secure suitable accommodation for homeless applicants who were eligible for assistance. Section 6(2) also repeals section 74 of the 2014 Act, which set out when that duty ended.

49. As a result of the repeals of sections 73 and 74 of the 2014 Act by this Act, and the amendments made by this Act to sections 66 and 75 of the 2014 Act, where an applicant is eligible for help and threatened with homelessness, they will be owed the duty to help to secure that suitable accommodation does not cease to be available (see section 66 of the 2014 Act, as amended by section 2 of this Act). An applicant who is eligible for help, homeless or threatened with homelessness, and has a local connection to a local housing authority in Wales will be owed the duty to secure accommodation under section 75 of the 2014 Act (as substituted by section 6(3) of this Act).

Adran 7: Amgylchiadau pan fo'r ddyletswydd i sicrhau llety ar gyfer ceiswyr yn dod i ben

50. Mae adran 7(3), drwy ddiwygio adran 76 o Ddeddf 2014, yn darparu amgylchiadau newydd pryd y bydd y ddyletswydd yn adran 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf hon) yn dod i ben. O dan is-adran (7A) (a fewnosodir yn adran 76 o Ddeddf 2014 gan yr adran hon), bydd y ddyletswydd yn adran 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf hon) yn dod i ben pan fo awdurdod tai lleol yn fodlon nad yw'r ceisydd yn ddigartref mwyach, bod llety addas ar gael i'r ceisydd ei feddiannu, a'i fod yn debygol o fod ar gael i'r ceisydd ei feddiannu am gyfnod o 12 mis o leiaf, a bod y ceisydd, ar ôl cael ei hysbysu yn ysgrifenedig am ganlyniadau posibl cytuno i ddod â'r ddyletswydd o dan adran 75 i ben, wedi cytuno y dylai'r ddyletswydd ddod i ben.

51. Mae is-adran (7B), a fewnosodir yn adran 76 o Ddeddf 2014 gan yr adran hon, yn darparu bod y cyfnod o 12 mis a grybwyllir yn is-adran (7A) yn dechrau ar y diwrnod y mae'r hysbysiad sy'n cadarnhau nad yw'r awdurdod tai lleol bellach yn ystyried ei fod yn ddarostyngedig i'r ddyletswydd yn adran 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf) yn cael ei anfon at, neu'n cael ei roi ar gael i'w gasglu gan, y ceisydd (fel sy'n ofynnol gan adran 84 o Ddeddf 2014). Fodd bynnag, os yw'r ceisydd yn garcharor neu'n preswylio mewn mangre a gymeradwywyd, o dan is-adran (7C) (a fewnosodir hefyd yn adran 76 o Ddeddf 2014 gan yr adran hon), mae'r cyfnod o 12 mis yn dechrau ar y diwrnod y mae'r ceisydd yn cael ei ryddhau o gael ei gadw'n gaeth neu nad yw'n ofynnol bellach iddo breswylio mewn mangre a gymeradwywyd.

52. O dan is-adran (7D), a fewnosodir yn adran 76 o Ddeddf 2014 gan yr adran hon, mae'r ddyletswydd yn adran 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf) yn dod i ben pan fo ceisydd yn garcharor sy'n bwrw dedfryd o garchar a bo'r awdurdod tai lleol yn fodlon nad yw'n rhesymol debygol y bydd y ceisydd yn cael ei ryddhau o gael ei gadw'n gaeth cyn diwedd cyfnod o chwe mis sy'n dechrau â'r diwrnod y gwnaed y cais am gymorth neu, os oes dyletswydd yn ddyledus i'r ceisydd o dan adran 66 o Ddeddf 2014 ar unrhyw adeg ar ôl i'r cais hwnnw gael ei wneud, y diwrnod y daw'r ddyletswydd o dan adran 66 i ben.

53. Mae is-adran (7E), a fewnosodir yn adran 76 o Ddeddf 2014 gan yr adran hon, yn darparu bod y ddyletswydd yn adran 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf hon) yn dod i ben yn unol ag adran 76 neu adran 79 o Ddeddf 2014, hyd yn oed os yw'r ceisydd yn gofyn am adolygiad o dan adran 85 o'r Ddeddf honno o'r penderfyniad a arweiniodd at ddod â'r ddyletswydd i ben.

54. Mae is-adran (7F), a fewnosodir yn adran 76 o Ddeddf 2014 gan yr adran hon, yn rhoi pŵer i'r awdurdod tai lleol i sicrhau llety addas ar gyfer y ceisydd hyd nes y gwneir penderfyniad ynghylch adolygiad.

Adran 8: Dyletswydd interim i sicrhau llety ar gyfer ceiswyr digartref

55. Mae'r adran hon yn diwygio adrannau 68 a 69 o Ddeddf 2014.

Section 7: Circumstances in which the duty to secure accommodation for applicants comes to an end

50. Section 7(3), by amending section 76 of the 2014 Act, provides new circumstances in which the duty in section 75 of the 2014 Act (as amended by this Act) comes to an end. Under subsection (7A) (inserted into section 76 of the 2014 Act by this section), the duty in section 75 of the 2014 Act (as amended by this Act) will end where a local housing authority is satisfied that the applicant is no longer homeless, that suitable accommodation is available and likely to be available for occupation by the applicant for a period of at least 12 months, and the applicant, having been informed in writing of the potential consequences of agreeing to end the duty under section 75, has agreed that the duty should end.

51. Subsection (7B), inserted into section 76 of the 2014 Act by this section, provides that the 12-month period mentioned in subsection (7A) starts on the day the notice confirming that the local housing authority no longer considers itself subject to the duty in section 75 of the 2014 Act (as amended by the Act) is sent to or made available for collection by the applicant (as required by section 84 of the 2014 Act). However, if the applicant is a prisoner or residing in approved premises, under subsection (7C) (also inserted into section 76 of the 2014 Act by this section), the 12-month period begins on the day the applicant is released from detention or no longer required to reside in approved premises.

52. Under subsection (7D), inserted into section 76 of the 2014 Act by this section, the duty in section 75 of the 2014 Act (as amended by the Act) ends where an applicant is a prisoner serving a custodial sentence and the local housing authority is satisfied that there is no reasonable prospect of the applicant being released from detention before the end of a period of six months, beginning with the day the application for help was made, or if a duty is owed to the applicant under section 66 of the 2014 Act at any time after that application was made, the day the duty under section 66 comes to an end.

53. Subsection (7E), inserted into section 76 of the 2014 Act by this section, provides that the duty in section 75 of the 2014 Act (as amended by this Act) ends in accordance with section 76 or section 79 of the 2014 Act, even if the applicant requests a review under section 85 of that Act of the decision that led to the duty ending.

54. Subsection (7F), inserted into section 76 of the 2014 Act by this section, gives the local housing authority a power to secure suitable accommodation for the applicant pending a decision on a review.

Section 8: Interim duty to secure accommodation for homeless applicants

55. This section amends sections 68 and 69 of the 2014 Act.

56. Fel y'i diwygir gan yr adran hon, mae is-adran (2) o adran 68 o Ddeddf 2014 yn darparu bod y ddyletswydd i sicrhau llety interim yn gymwys os yw'r awdurdod yn credu bod y ceisydd yn ddigartref ac yn gymwys i gael cymorth ond nad yw'n fodlon hyd yma o ran y materion hynny. Mae'r diwygiad hwn a'r diwygiad a wneir gan adran 8(2)(d) (i ddiddymu adran 68(3) o Ddeddf 2014) yn darparu nad oes gwahaniaeth, bellach, o ran hawlogaeth o dan adran 68 o Ddeddf 2014 rhwng y rhai sydd ag angen blaenoriaethol a'r rhai nad oes ganddynt angen blaenoriaethol.

57. Mae is-adran (2A) o adran 68 o Ddeddf 2014, a fewnosodir gan yr adran hon, yn darparu bod y ddyletswydd i ddarparu llety interim addas o dan adran 68(1) yn gymwys os yw'r awdurdod yn fodlon nad oes gan y ceisydd ddim cysylltiad lleol ag unrhyw awdurdod tai lleol yng Nghymru a naill ai bod is-adran (2) yn gymwys neu fod yr awdurdod yn fodlon bod y ceisydd yn ddigartref ac yn gymwys i gael cymorth.

58. Mae'r adran hon hefyd yn gwneud nifer o ddiwygiadau i adran 69 o Ddeddf 2014, sy'n nodi'r amgylchiadau pryd y mae'r ddyletswydd yn adran 68 o Ddeddf 2014 yn dod i ben. Mae'r diwygiadau yn ganlyniadol ar y newidiadau a wneir gan yr adran hon i adran 68 o Ddeddf 2014, ac yn ganlyniadol ar newidiadau eraill a wneir gan y Ddeddf i Ddeddf 2014.

59. Mae is-adrannau (1A) ac (1B) o adran 69 o Ddeddf 2014, a fewnosodir gan yr adran hon, yn caniatáu ar gyfer dod â'r ddyletswydd yn adran 68 o Ddeddf 2014 i ben pan fo'r asesiad wedi ei gwblhau ynghylch a yw'r ddyletswydd o dan adran 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf) yn ddyledus, o dan amgylchiadau penodol. Gellir dod â'r ddyletswydd yn adran 68 o Ddeddf 2014 i ben o dan adran 69(1A) o Ddeddf 2014 (fel y'i mewnosodir) os yw'r awdurdod wedi penderfynu nad oes dyletswydd yn ddyledus o dan adran 75 o Ddeddf 2014 am resymau heblaw oherwydd bod adran 75(4) o Ddeddf 2014 yn gymwys (nad oes gan y ceisydd nac unrhyw aelod o aelwyd y ceisydd gysylltiad lleol ag unrhyw awdurdod tai lleol yng Nghymru) ac os yw'r ceisydd wedi cael ei hysbysu am y penderfyniad hwnnw.

60. Gellir dod â'r ddyletswydd yn adran 68 o Ddeddf 2014 i ben o dan adran 69(1B) o Ddeddf 2014 (fel y'i mewnosodir) os yw'r awdurdod tai lleol wedi penderfynu nad oes dyletswydd yn ddyledus o dan adran 75 o Ddeddf 2014, a'i fod wedi gwneud hynny dim ond ar y sail bod adran 75(4) o Ddeddf 2014 yn gymwys, os yw'r ceisydd wedi cael gwybod am benderfyniad yr awdurdod, ac os yw'r awdurdod yn fodlon bod y llety a sicrhawyd o dan adran 68 o Ddeddf 2014 wedi bod ar gael yn ddigon hir i roi cyfle rhesymol i'r ceisydd ddod o hyd i lety addas. Mae is-adran (1C) o adran 69 o Ddeddf 2014, a fewnosodir gan yr adran hon, yn darparu bod y cyfnod a grybwyllir yn is-adran (1B) yn dechrau ar y diwrnod yr hysbysir y ceisydd nad yw'r ddyletswydd yn adran 75 o Ddeddf 2014 yn ddyledus iddo.

61. Mae'r adran hon hefyd yn diddymu adran 69(5) a (6) o Ddeddf 2014 o ganlyniad i'r ffaith bod is-adran (1B) yn cael ei mewnosod yn adran 69 o Ddeddf 2014.

62. Mae is-adrannau (4) ac (8) o adran 69 o Ddeddf 2014 ill dwy wedi eu diddymu, ac maent yn rhan o gyfres o ddarpariaethau yn y Ddeddf sy'n cael yr effaith o ddileu'r gwahaniaeth o ran hawlogaeth yn seiliedig ar a yw person yn ddigartref yn fwriadol ai peidio.

56. As amended by this section, subsection (2) of section 68 of the 2014 Act provides that the duty to secure interim accommodation applies if the authority believes the applicant is homeless and eligible for help but is not yet satisfied of those matters. This amendment and the amendment made by section 8(2)(d) (to repeal section 68(3) of the 2014 Act) provide that there is no longer a difference in entitlement under section 68 of the 2014 Act between those who have, and those who do not have, priority need.

57. Subsection (2A) of section 68 of the 2014 Act inserted by this section provides that if the authority is satisfied that the applicant has no local connection to any local housing authority in Wales and either subsection (2) applies, or the authority is satisfied the applicant is homeless and eligible for help, the duty to provide suitable interim accommodation under section 68(1) applies.

58. This section also makes a number of amendments to section 69 of the 2014 Act which sets out the circumstances in which the duty in section 68 of the 2014 Act ends. The amendments are consequential on the changes made by this section to section 68 of the 2014 Act and consequential on other changes made by the Act to the 2014 Act.

59. Subsections (1A) and (1B) of section 69 of the 2014 Act inserted by this section allow for the ending of the duty in section 68 of the 2014 Act once the assessment is concluded on whether the duty under section 75 of the 2014 Act (as amended by the Act) is owed, in certain circumstances. The duty in section 68 of the 2014 Act can be ended under section 69(1A) of the 2014 Act (as inserted), if the authority has decided that no duty is owed under section 75 of the 2014 Act for reasons other than because section 75(4) of the 2014 Act applies (that neither the applicant nor any member of the applicant's household has a local connection to any local housing authority in Wales) and the applicant has been notified of that decision.

60. The duty in section 68 of the 2014 Act can be ended under section 69(1B) of the 2014 Act (as inserted) if the local housing authority has decided no duty is owed under section 75 of the 2014 Act solely on the basis that section 75(4) of the 2014 Act applies, the applicant has been informed of the authority's decision, and the authority is satisfied that the accommodation secured under section 68 of the 2014 Act has been available long enough to give the applicant a reasonable opportunity to find suitable accommodation. Subsection (1C) of section 69 of the 2014 Act inserted by this section provides that the period mentioned in subsection (1B) starts on the day the applicant is notified that the duty in section 75 of the 2014 Act is not owed to them.

61. This section also repeals section 69(5) and (6) of the 2014 Act as a consequence of subsection (1B) being inserted into section 69 of the 2014 Act.

62. Subsections (4) and (8) of section 69 of the 2014 Act are both repealed and are part of a suite of provisions in the Act that have the effect of removing the difference in entitlement based on whether a person is intentionally homeless or not.

Adran 9: Diddymu gwahaniaethau o ran hawlogaeth sy'n ymwneud ag angen blaenoriaethol

63. Mae'r adran hon yn diddymu adrannau 70, 71 a 72 o Ddeddf 2014. Effaith y diwygiadau hyn (ynghyd â diwygiadau a wneir gan y Ddeddf hon i adrannau 68 a 75 o Ddeddf 2014) yw dileu'r gwahaniaeth o ran hawlogaeth a oedd yn bodoli yn Neddf 2014 rhwng ceiswyr a oedd o fewn adran 70 (yr oedd ganddynt, felly, angen blaenoriaethol) a'r rhai nad oeddent o fewn adran 70 (ac felly nad oedd ganddynt angen blaenoriaethol).

Adran 10: Diddymu gwahaniaethau o ran hawlogaeth sy'n ymwneud â digartrefedd bwriadol

64. Mae'r adran hon yn diddymu adrannau 77 a 78 o Ddeddf 2014. Effaith y diwygiadau hyn (ynghyd â diwygiadau a wneir gan y Ddeddf hon i adrannau 68 a 75 o Ddeddf 2014) yw dileu'r gwahaniaeth o ran hawlogaeth a oedd yn bodoli yn Neddf 2014 rhwng y rhai a oedd yn ddigartref yn fwriadol a'r rhai nad oeddent yn ddigartref yn fwriadol.

Adran 11: Atgyfeirio achosion at awdurdod tai lleol arall

65. Fel y'i diwygir gan yr adran hon, mae adran 80 o Ddeddf 2014 yn galluogi awdurdodau tai lleol i atgyfeirio ceiswyr sydd, neu a all fod, â hawlogaeth i gael cymorth o dan adran 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf) neu, yn achos pobl sydd yn y ddalfa, pan fo'r ddyletswydd yn adran 66 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf) yn ddyledus, neu y gall fod yn ddyledus, ar yr amod bod yr amodau ar gyfer atgyfeirio neu unrhyw amgylchiadau eraill a ragnodir mewn rheoliadau wedi eu bodloni.

66. Mae is-adran (2B), a fewnosodir gan yr adran hon, yn darparu na all atgyfeiriad ond digwydd cyn i awdurdod tai lleol hysbysu ceisydd fod dyletswydd o dan adran 75 yn ddyledus i'r ceisydd, gydag eithriad ar gyfer y rhai sydd yn y ddalfa. Mae hyn yn adlewyrchu adran 81A(3) o Ddeddf 2014 (fel y'i mewnosodir gan adran 13).

67. Mae diwygio is-adran (3), a dileu is-adran (4), o adran 80 o Ddeddf 2014, gan yr adran hon, yn ganlyniadol ar adran 81A o Ddeddf 2014 (fel y'i mewnosodir gan adran 13 o'r Ddeddf) yn ymdrin ag esemptiadau rhag atgyfeiriadau o dan adran 80 o Ddeddf 2014.

68. Mae rheoliadau a wneir o dan adran 80 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan yr adran hon) yn ddarostyngedig i weithdrefn gymeradwyo'r Senedd.

Adran 12: Ystyr cysylltiad lleol

69. Mae'r adran hon yn gwneud diwygiadau i adrannau 81 a 142 o Ddeddf 2014.

Section 9: Abolition of differences in entitlement related to priority need

63. This section repeals sections 70, 71 and 72 of the 2014 Act. The effect of these amendments (together with amendments made by this Act to sections 68 and 75 of the 2014 Act) is to remove the difference in entitlement that existed in the 2014 Act between applicants that were within section 70 (and so had priority need) and those that were not within section 70 (and so did not have priority need).

Section 10: Abolition of differences in entitlement related to intentional homelessness

64. This section repeals sections 77 and 78 of the 2014 Act. The effect of these amendments (together with amendments made by this Act to sections 68 and 75 of the 2014 Act), is to remove the difference in entitlement that existed in the 2014 Act between those who were intentionally homeless and those who were not.

Section 11: Referral of cases to another local housing authority

65. As amended by this section, section 80 of the 2014 Act enables local housing authorities to refer applicants that are, or may be, entitled to help undersection 75 of the 2014 Act (as amended by the Act) or, in the case of people in custody, where the duty in section 66 of the 2014 Act (as amended by the Act) is or may be owed, provided the conditions for referral or any other circumstances prescribed in regulations are met.

66. Subsection (2B) inserted by this section provides that a referral can only take place before a local housing authority notifies an applicant that a duty under section 75 is owed to the applicant, with an exception for those in custody. This reflects section 81A(3) of the 2014 Act (as inserted by section 13).

67. The amendment of subsections (3) and removal of subsection (4) of section 80 of the 2014 Act by this section are consequential on section 81A of the 2014 Act (as inserted by section 13 of the Act) dealing with exemptions from referrals under section 80 of the 2014 Act.

68. Regulations made under section 80 of the 2014 Act (as amended by this section) are subject to the Senedd approval procedure.

Section 12: Meaning of local connection

69. This section makes amendments to sections 81 and 142 of the 2014 Act.

70. Mae adran 81(2) o Ddeddf 2014 yn darparu bod gan berson gysylltiad lleol ag ardal awdurdod tai lleol yng Nghymru neu yn Lloegr os yw'n preswylio yno fel arfer, neu wedi gwneud hynny yn y gorffennol, a bod y preswyliad o ddewis y person ei hun, neu wedi bod o'i ddewis ei hun; bod y person yn cael ei gyflogi yno; oherwydd cysylltiadau teuluol; neu oherwydd amgylchiadau neilltuol. Mae'r meini prawf hyn i'w cymhwyso gan awdurdod tai lleol wrth benderfynu, o dan adran 80 o Ddeddf 2014, a ellir atgyfeirio ceisydd at awdurdod arall yng Nghymru neu yn Lloegr. Mae'r meini prawf hyn hefyd yn gymwys pan fydd awdurdodau tai lleol yn ystyried a oes rhaid iddynt sicrhau llety addas ar gyfer ceisydd o dan adran 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf) ai peidio.

71. Mae'r adran hon yn amnewid adran 81(4) o Ddeddf 2014. Mae'n darparu pŵer i Weinidogion Cymru i bennu mewn rheoliadau amgylchiadau pryd y mae person, neu pryd nad yw person, i'w drin fel person sydd wedi bodloni unrhyw un neu ragor o'r meini prawf cysylltiad lleol o dan adran 81(2) o Ddeddf 2014. Mae'r rheoliadau yn ddarostyngedig i weithdrefn gymeradwyo'r Senedd.

Adran 13: Esemptio rhag atgyfeirio at awdurdod tai lleol arall

72. Mae'r adran hon yn mewnosod adran 81A yn Neddf 2014. Mae adran 81A(1) yn nodi ceiswyr sydd wedi eu hesemptio rhag eu hatgyfeirio o dan adran 80 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf hon).

73. Mae adran 81A(2) o Ddeddf 2014, a fewnosodir gan yr adran hon, yn darparu y bydd ceisydd yn esempt rhag ei atgyfeirio os byddai'r ceisydd, neu unrhyw aelod o aelwyd y ceisydd, mewn mwy o berygl o ddioddef camdriniaeth pe bai'n cael ei atgyfeirio at awdurdod arall neu'n dod o fewn categori o bersonau y caiff Gweinidogion Cymru ei ragnodi drwy reoliadau.

74. Mae adran 81A(3) o Ddeddf 2014, a fewnosodir gan yr adran hon, yn atal atgyfeirio ceiswyr sydd yn y ddalfa sydd wedi cael eu hysbysu o dan adran 63 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf hon) fod dyletswydd yn ddyledus i'r ceisydd o dan adran 66 neu 75 o Ddeddf 2014 (fel y'u diwygir) a bod cyfnod o ddwy wythnos wedi dod i ben ar ôl rhoi'r hysbysiad hwnnw. Ochr yn ochr ag adran 80(2B) o Ddeddf 2014 (a fewnosodir gan adran 11 o'r Ddeddf hon), mae hyn yn cyfyngu ar allu awdurdod tai lleol i atgyfeirio rhywun sydd yn y ddalfa i ddim mwy na dwy wythnos ar ôl gwneud penderfyniad cychwynnol ynghylch hawlogaeth i ddyletswydd.

75. Mae adran 81A(4) o Ddeddf 2014, a fewnosodir gan yr adran hon, yn darparu na all ceisydd ond bod yn ddarostyngedig i atgyfeiriad o dan adran 80 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir) unwaith mewn perthynas â'r un cais.

76. Mae rheoliadau a wneir o dan adran 81A(2)(b) o Ddeddf 2014, a fewnosodir gan yr adran hon, yn ddarostyngedig i weithdrefn gymeradwyo'r Senedd.

Adran 14: Dyletswyddau i geiswyr mewn achosion atgyfeirio

77. Mae'r adran hon yn gwneud nifer o ddiwygiadau i adran 82 o Ddeddf 2014, sy'n nodi'r dyletswyddau sy'n ddyledus gan awdurdod tai lleol mewn achosion atgyfeirio.

70. Section 81(2) of the 2014 Act provides that a person has a local connection with the area of a local housing authority in Wales or England if they are, or were in the past, normally resident there, and residence is or was of the person's own choice; the person is employed there; because of family associations; or because of special circumstances. These criteria are to be applied by a local housing authority when determining, under section 80 of the 2014 Act, whether an applicant can be referred to another authority in Wales or England. These criteria also apply when local housing authorities consider whether or not they must secure suitable accommodation for an applicant under section 75 of the 2014 Act (as amended by the Act).

71. This section substitutes section 81(4) of the 2014 Act. It provides the Welsh Ministers with a power to specify in regulations circumstances in which a person is or is not to be treated as having met any of the local connection criteria under section 81(2) of the 2014 Act. The regulations are subject to the Senedd approval procedure.

Section 13: Exemption from referral to another local housing authority

72. This section inserts section 81A into the 2014 Act. Section 81A(1) identifies applicants who are exempt from referral under section 80 of the 2014 Act (as amended by this Act).

73. Section 81A(2) of the 2014 Act inserted by this section provides that an applicant will be exempt from referral if the applicant, or any member of the applicant's household, would be at greater risk of suffering abuse if they were referred to another authority or fall within a category of persons the Welsh Ministers may prescribe by regulations.

74. Section 81A(3) of the 2014 Act inserted by this section prevents the referral of applicants in custody who have been notified under section 63 of the 2014 Act (as amended by this Act) that a duty is owed to the applicant under section 66 or 75 of the 2014 Act (as amended) and a period of two weeks has ended following that notification. Sitting alongside section 80(2B) of the 2014 Act (inserted by section 11 of this Act), this limits a local housing authority's ability to refer someone in custody to no more than two weeks after making an initial decision on entitlement to a duty.

75. Section 81A(4) of the 2014 Act inserted by this section provides that an applicant can only be subject to a referral under section 80 of the 2014 Act (as amended) once in relation to the same application.

76. Regulations made under section 81A(2)(b) of the 2014 Act inserted by this section are subject to the Senedd approval procedure.

Section 14: Duties to applicants in referral cases

77. This section makes a number of amendments to section 82 of the 2014 Act, which sets out the duties owed by a local housing authority in referral cases.

78. Mae'r adran hon hefyd yn diwygio adran 201A o Ddeddf 1996, sy'n gymwys ar ôl atgyfeirio ceisydd at awdurdod tai lleol yn Lloegr.

79. Mae adran 14(2) o'r Ddeddf yn disodli is-adran (1) o adran 82 o Ddeddf 2014, a hefyd yn mewnosod is-adrannau (1A) i (1D) yn yr adran honno. Mae is-adran (1) fel y'i disodlir yn nodi'r amgylchiadau pryd y mae'r dyletswyddau o dan is-adrannau (1A) ac (1B) yn gymwys. Yr amgylchiadau yw pan fo awdurdod tai lleol ("awdurdod A") wedi hysbysu awdurdod tai lleol arall ("awdurdod B") am ei farn bod yr amodau ar gyfer atgyfeirio achos ceisydd o dan adran 80 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf hon) wedi eu bodloni, a bod y ceisydd wedi cael ei hysbysu yn unol ag adran 84(1B) o Ddeddf 2014 (a fewnosodir gan yr adran hon) fod awdurdod B wedi cael ei hysbysu am farn awdurdod A.

80. Mae is-adran (1A) o adran 82 o Ddeddf 2014, a fewnosodir gan yr adran hon, yn gymwys pa un a yw awdurdod B yng Nghymru neu yn Lloegr. Mae'r is-adran yn darparu, pan fo awdurdod A yn hysbysu awdurdod B am ei farn o dan adran 80(2A) o Ddeddf 2014 fod yr amodau ar gyfer atgyfeirio achos ceisydd wedi eu bodloni, fod dyletswyddau awdurdod A o dan adrannau 68 a 75 o Ddeddf 2014 (fel y mae'r darpariaethau hynny wedi eu diwygio gan y Ddeddf) yn dod i ben. Fodd bynnag, rhaid i awdurdod A sicrhau bod llety addas ar gael i'r ceisydd ei feddiannu hyd nes i'r ceisydd gael ei hysbysu am y penderfyniad ynghylch a yw'r amodau ar gyfer atgyfeirio'r achos wedi eu bodloni.

81. Mae is-adran (1B) o adran 82 o Ddeddf 2014, a fewnosodir gan yr adran hon, yn gymwys pan fo awdurdod B yng Nghymru. Mae'n darparu, pan fo awdurdod A a B ill dau wedi cytuno (ar ôl hysbysiad o dan naill ai adran 80(2) neu (2A) o Ddeddf 2014) fod yr amodau ar gyfer atgyfeirio achos y ceisydd wedi eu bodloni, fod y ceisydd i'w drin fel pe bai wedi gwneud cais i awdurdod B a bod unrhyw ddyletswyddau sy'n ddyledus i'r ceisydd gan awdurdod A o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014 yn dod i ben o'r dyddiad y rhoddir hysbysiad i'r ceisydd o dan adran 84(1B) o Ddeddf 2014. Mae is-adran (1B)(c) yn darparu, pan fo awdurdod A wedi penderfynu bod y ceisydd yn gymwys i gael cymorth, ei fod yn ddigartref neu ei fod o dan fygythiad o ddigartrefedd, fod y ceisydd i'w drin felly gan awdurdod B oni bai bod yr awdurdod hwnnw yn dod i gasgliad gwahanol yn unol ag is-adran (1C) o adran 82 o Ddeddf 2014 (a fewnosodir hefyd gan yr adran hon).

82. Mae is-adran (1B) hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod A ddarparu i awdurdod B gopïau o unrhyw hysbysiadau neu unrhyw ddogfennau a roddwyd i'r ceisydd o dan adran 63 neu 63A o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir ac fel y'i mewnosodir, yn y drefn honno, gan y Ddeddf hon).

83. Mae is-adran (1C) o adran 82 o Ddeddf 2014, a fewnosodir gan yr adran hon, yn darparu na chaiff awdurdod B ond dod i gasgliad gwahanol at ddibenion adran 82(1B) o Ddeddf 2014 (a fewnosodir hefyd gan yr adran hon) os yw'r awdurdod hwnnw yn fodlon bod amgylchiadau'r ceisydd wedi newid neu fod gwybodaeth bellach wedi dod i'r amlwg ers i awdurdod A wneud ei benderfyniad, sy'n cyfiawnhau bod awdurdod B yn dod i gasgliad gwahanol.

78. This section also amends section 201A of the 1996 Act, which applies following a referral of an applicant to a local housing authority in England.

79. Section 14(2) of the Act replaces subsection (1) of section 82 of the 2014 Act and also inserts subsections (1A) to (1D) into that section. Replaced subsection (1) sets out the circumstances in which the duties under subsections (1A) and (1B) apply. The circumstances are where a local housing authority ("authority A") has notified another local housing authority ("authority B") of its opinion that the conditions for referral of an applicant's case under section 80 of the 2014 Act (as amended by this Act) are met, and the applicant has been notified in accordance with section 84(1B) of the 2014 Act (inserted by this section) that authority B has been notified of authority A's opinion.

80. Subsection (1A) of section 82 of the 2014 Act inserted by this section applies whether authority B is in Wales or England. The subsection provides that, where authority A notifies authority B of its opinion under section 80(2A) of the 2014 Act that the conditions for referral of an applicant's case are met, authority A's duties under sections 68 and 75 of the 2014 Act (as those provisions have been amended by the Act) end. However, authority A must secure that suitable accommodation is available for occupation by the applicant until the applicant is notified of the decision about whether the conditions for referral of the case are met.

81. Subsection (1B) of section 82 of the 2014 Act inserted by this section applies where authority B is in Wales. It provides that where (following notification under either section 80(2) or (2A) of the 2014 Act) both authority A and B have agreed that the conditions for referral of the applicant's case are met, the applicant is to be treated as having made an application to authority B and any duties owed to the applicant by authority A under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act end from the date notice is given to the applicant under section 84(1B) of the 2014 Act. Subsection (1B)(c) provides that, where authority A has decided that the applicant is eligible for help, homeless or threatened with homelessness, the applicant is to be treated as such by authority B unless that authority comes to a different conclusion in accordance with subsection (1C) of section 82 of the 2014 Act (also inserted by this section).

82. Subsection (1B) also requires authority A to provide authority B with copies of any notifications or documents given to the applicant under section 63 or 63A of the 2014 Act (as amended and inserted, respectively, by this Act).

83. Subsection (1C) of section 82 of the 2014 Act inserted by this section provides that authority B may only come to a different conclusion for the purposes of section 82(1B) of the 2014 Act (also inserted by this section) if that authority is satisfied the applicant's circumstances have changed or further information has come to light since the decision made by authority A which justifies authority B reaching a different conclusion.

84. Mae is-adran (1D) o adran 82 o Ddeddf 2014, a fewnosodir gan yr adran hon, yn darparu, pan fo awdurdod B yn Lloegr a bo awdurdod A a B ill dau wedi cytuno bod yr amodau ar gyfer atgyfeirio achos y ceisydd wedi eu bodloni, fod adran 201A o Ddeddf 1996 yn gymwys.

85. Mae adran 82(3) o Ddeddf 2014 (fel y'i hamnewidir gan adran 14(3) o'r Ddeddf) yn nodi pa ddyletswyddau fydd yn ddyledus gan awdurdod A i geisydd os penderfynir nad yw'r amodau ar gyfer atgyfeirio'r achos wedi eu bodloni.

86. Mae adran 14(5) o'r Ddeddf yn diwygio adran 82(5) o Ddeddf 2014 er mwyn darparu y bydd y dyletswyddau sy'n ddyledus gan awdurdod tai lleol yn dod i ben hyd yn oed os yw'r ceisydd yn gofyn am adolygiad o'r penderfyniad perthnasol.

87. Mae adran 14(6) o'r Ddeddf yn diwygio adran 82(6) o Ddeddf 2014 er mwyn darparu y caiff awdurdod tai lleol sicrhau bod llety addas ar gael i geisydd tra bo'r penderfyniad ar adolygiad yn yr arfaeth, os oedd yn ofynnol i'r awdurdod wneud hynny o dan Ddeddf 2014 cyn i'r atgyfeiriad gael ei wneud.

88. Mae adran 14(7) yn mewnosod is-adran (2) yn adran 201A o Ddeddf 1996, sy'n darparu, os yw'r amodau ar gyfer atgyfeirio o dan adran 80 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf hon) wedi eu bodloni, fod y person a atgyfeirir i'w drin fel pe bai wedi gwneud cais o'r math y cyfeirir ato yn adran 183(1) o Ddeddf 1996 i'r awdurdod tai lleol yn Lloegr sy'n cael ei hysbysu ar y dyddiad y rhoddir hysbysiad i'r person hwnnw fod yr amodau ar gyfer atgyfeirio wedi eu bodloni. O'r dyddiad hwnnw, mae dyletswyddau sy'n ddyledus gan yr awdurdod tai lleol yng Nghymru sy'n hysbysu yn dod i ben.

89. Mae is-adran (2) o adran 201A o Ddeddf 1996 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol yng Nghymru sy'n hysbysu ddarparu copïau o hysbysiadau a dogfennau a roddwyd i geisydd o dan adran 63 neu 63A o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir ac fel y'i mewnosodir, yn y drefn honno, gan y Ddeddf hon), a sicrhau, pan fo'r awdurdod yng Nghymru sy'n hysbysu wedi penderfynu bod ceisydd yn gymwys, ei fod yn ddigartref neu ei fod o dan fygythiad o ddigartrefedd o dan Ddeddf 2014, y dylai'r awdurdod tai lleol yn Lloegr drin y ceisydd felly, oni bai bod yr awdurdod sy'n cael ei hysbysu yn dod i gasgliad gwahanol. Yn yr un modd ag atgyfeiriadau o fewn Cymru (gweler adran 82 o Ddeddf 2014, fel y'i diwygir), ni chaiff yr awdurdod tai lleol yn Lloegr sy'n cael ei hysbysu ond dod i gasgliad gwahanol ar y materion hynny os yw'r awdurdod hwnnw yn fodlon bod amgylchiadau'r ceisydd wedi newid neu fod gwybodaeth bellach wedi dod i'r amlwg ers i'r awdurdod sy'n hysbysu wneud ei benderfyniad, sy'n cyfiawnhau penderfyniad gwahanol. Yn ogystal, mae is-adran (3)(b) o adran 201A o Ddeddf 1996, a fewnosodir gan yr adran hon, yn galluogi awdurdod tai lleol yn Lloegr i wneud penderfyniad gwahanol ynghylch y materion hynny pan fo gwahaniaeth o ran effaith rhwng Deddf 2014 a Deddf 1996 sy'n ymwneud â chymhwystra i gael cynhorthwy sy'n effeithio'n sylweddol ar y penderfyniad hwnnw.

Adran 15: Achosion a atgyfeirir gan awdurdod tai lleol yn Lloegr

90. Mae'r adran hon yn diwygio adran 83(2) o Ddeddf 2014.

84. Subsection (1D) of section 82 of the 2014 Act inserted by this section provides that, where authority B is in England and both authority A and B have agreed that the conditions for referral of the applicant's case are met, section 201A of the 1996 Act applies.

85. Section 82(3) of the 2014 Act (as substituted by section 14(3) of the Act) sets out which duties authority A will owe an applicant if it is decided that the conditions for referral of the case are not met.

86. Section 14(5) of the Act amends section 82(5) of the 2014 Act to provide that the duties owed by a local housing authority will cease even if the applicant requests a review of the relevant decision.

87. Section 14(6) of the Act amends section 82(6) of the 2014 Act to provide that a local housing authority may secure suitable accommodation is available for an applicant pending the decision on a review if the authority had been required to do so under the 2014 Act prior to the referral being made.

88. Section 14(7) inserts subsection (2) into section 201A of the 1996 Act which provides that, if the conditions for referral under section 80 of the 2014 Act (as amended by this Act) are met, the referred person is to be treated as having made an application of the kind referred to in section 183(1) of the 1996 Act to the notified local housing authority in England on the date notice is given to that person that the conditions for referral are met. From that date, duties owed by the notifying local housing authority in Wales end.

89. Subsection (2) of section 201A of the 1996 Act also requires the notifying local authority in Wales to provide copies of notifications and documents given to an applicant under section 63 or 63A of the 2014 Act (as amended and inserted, respectively, by this Act), and ensure that, where the notifying authority in Wales has made a decision about an applicant being eligible, homeless or threatened with homelessness under the 2014 Act, the local housing authority in England should treat the applicant as such, unless the notified authority comes to a different conclusion. As with referrals within Wales (see section 82 of the 2014 Act as amended), the notified local housing authority in England may only reach a different conclusion on those matters if that authority is satisfied the applicant's circumstances have changed or further information has come to light since the decision made by the notifying authority, which justifies a different decision. In addition, subsection (3)(b) of section 201A of the 1996 Act inserted by this section enables a local housing authority in England to reach a different decision about those matters, where there is a difference in effect between the 2014 Act and the 1996 Act relating to eligibility for assistance which materially affects that decision.

Section 15: Cases referred from a local housing authority in England

90. This section amends section 83(2) of the 2014 Act.

91. Mae'r diwygiadau yn ganlyniadol ar ddileu'r gwahaniaeth o ran hawlogaeth yn seiliedig ar a oedd gan berson angen blaenoriaethol ai peidio yng Nghymru a diddymu adran 73 o Ddeddf 2014.

Adran 16: Hysbysiad i geiswyr mewn achosion atgyfeirio

92. Mae'r adran hon yn diwygio adrannau 82 a 84 o Ddeddf 2014.

93. Mae adran 84 o Ddeddf 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau tai lleol hysbysu ceiswyr am faterion penodol ac yn nodi'r wybodaeth y mae'n ofynnol ei rhoi yn yr hysbysiad i'r ceisydd.

94. Mae'r diwygiad i adran 84(1) o Ddeddf 2014, a wneir gan adran 16(3) o'r Ddeddf, yn egluro bod y gofynion hysbysu yn gymwys pan fo awdurdod wedi atgyfeirio ceisydd at awdurdod arall neu wedi penderfynu bod yr amodau ar gyfer atgyfeiriad o'r fath wedi eu bodloni.

95. Mae is-adran (1B), a fewnosodir yn adran 84 o Ddeddf 2014 gan adran 16(3) o'r Ddeddf, yn darparu, pan fo awdurdod tai lleol ("awdurdod A") yn hysbysu awdurdod tai lleol arall ("awdurdod B") ei fod o'r farn bod yr amodau ar gyfer atgyfeirio wedi eu bodloni o dan adran 80 o Ddeddf 2014, fod rhaid iddo hefyd hysbysu'r ceisydd ei fod wedi gwneud hynny.

96. Mae is-adran (1C), a fewnosodir yn adran 84 o Ddeddf 2014 gan adran 16(3) o'r Ddeddf, yn darparu bod rhaid i awdurdod A hefyd hysbysu'r ceisydd pan fo penderfyniad wedi ei wneud o dan adran 80(5) o Ddeddf 2014 ynghylch a yw'r amodau ar gyfer atgyfeirio achos ceisydd wedi eu bodloni.

97. Mae is-adran (1D), a fewnosodir yn adran 84 o Ddeddf 2014 gan adran 16(3) o'r Ddeddf, yn nodi'r wybodaeth y mae rhaid ei darparu i'r ceisydd o fewn hysbysiad a roddir o dan is-adran (1B) neu (1C) o adran 84 o Ddeddf 2014.

98. Mae'r diwygiadau a wneir i adran 82 o Ddeddf 2014 yn dileu darpariaethau nad oes eu hangen mwyach gan fod hysbysiadau mewn perthynas ag atgyfeiriadau wedi eu cynnwys yn adran 84 o Ddeddf 2014.

Adran 17: Cymorth i gadw llety addas a sicrhawyd wrth arfer swyddogaethau digartrefedd

99. Mae'r adran hon yn diwygio Deddf 2014 er mwyn mewnosod adrannau 76A a 76B yn y Ddeddf honno. Mae'r adran hon hefyd yn gwneud diwygiadau i adrannau 79 a 84 o Ddeddf 2014.

100. Mae is-adran (2) yn mewnosod adrannau 76A a 76B yn Neddf 2014. Mae'r adran 76A(2) a fewnosodir yn gosod dyletswydd ar awdurdodau tai lleol i gynorthwyo ceisydd i gadw llety addas o dan amgylchiadau penodol. Mae'r ddyletswydd hon yn gymwys i geiswyr nad ydynt ar hyn o bryd yn ddigartref nac o dan fygythiad o ddigartrefedd, ond sydd â llety addas a sicrhawyd neu a gadwyd gyda chymorth yr awdurdod tai lleol o dan swyddogaethau ym Mhennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014, ac yr ystyrir eu bod mewn perygl o ddod yn ddigartref neu o ddod o dan fygythiad o ddigartrefedd oni bai eu bod yn cael cynhorthwy pellach.

91. The amendments are consequential on the removal of the difference in entitlement based on whether a person did or did not have a priority need in Wales and the repeal of section 73 of the 2014 Act.

Section 16: Notice to applicants in referral cases

92. This section amends sections 82 and 84 of the 2014 Act.

93. Section 84 of the 2014 Act requires local housing authorities to notify applicants of certain matters and sets out the information required in the notification to the applicant.

94. The amendment to section 84(1) of the 2014 Act made by section 16(3) of the Act clarifies the notification requirements apply where an authority has referred an applicant to another authority or decided the conditions for such a referral are met.

95. Subsection (1B) inserted into section 84 of the 2014 Act by section 16(3) of the Act provides that where a local housing authority ("authority A") notifies another local housing authority ("authority B") that in its opinion the conditions for a referral are met under section 80 of the 2014 Act, it must also notify the applicant that it has done so.

96. Subsection (1C) inserted into section 84 of the 2014 Act by section 16(3) of the Act provides that authority A must also notify the applicant when a decision is made under section 80(5) of the 2014 Act as to whether the conditions for referral of an applicant's case are met.

97. Subsection (1D) inserted into section 84 of the 2014 Act by section 16(3) of the Act sets out the information that must be provided to the applicant within a notification given under subsection (1B) or (1C) of section 84 of the 2014 Act.

98. The amendments made to section 82 of the 2014 Act remove provisions which are no longer required, as notifications in relation to referrals are included in section 84 of the 2014 Act.

Section 17: Help to retain suitable accommodation secured in exercise of homelessness functions

99. This section amends the 2014 Act to insert sections 76A and 76B into that Act. It also makes amendments to sections 79 and 84 of the 2014 Act.

100. Subsection (2) inserts sections 76A and 76B into the 2014 Act. Inserted section 76A(2) imposes a duty on local housing authorities to help an applicant to retain suitable accommodation in certain circumstances. This duty applies to applicants who are not currently homeless or threatened with homelessness but have suitable accommodation that was secured or retained with the help of the local housing authority under functions in Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act, and who are considered at risk of becoming homeless or threatened with homelessness unless they receive further assistance.

101. Mae is-adrannau (3) a (4) o'r adran 76A a fewnosodir yn rhoi pŵer i'r awdurdod tai lleol i barhau i gynorthwyo ceisydd ar ôl i'r ddyletswydd yn is-adran (2) o'r adran 76A a fewnosodir ddod i ben, pan fo'r ddyletswydd wedi dod i ben o dan yr amgylchiadau a nodir yn is-adran (4) neu (6) o adran 76B o Ddeddf 2014.

102. Mae'r adran 76B a fewnosodir yn nodi'r amgylchiadau pryd y mae'r ddyletswydd yn yr adran 76A(2) a fewnosodir yn dod i ben. Mae'r ddyletswydd o dan adran 76A(2) yn dod i ben o dan yr amgylchiadau a ganlyn, ar yr amod bod y ceisydd wedi cael ei hysbysu'n briodol yn unol ag adran 84 o Ddeddf 2014:
    a. pan fo'r awdurdod yn fodlon bod y ceisydd wedi dod yn ddigartref,
    b. pan fo'r awdurdod yn fodlon nad yw'r ceisydd mewn perygl mwyach o ddod yn ddigartref neu o ddod o dan fygythiad o ddigartrefedd oni bai bod cymorth yn cael ei ddarparu,
    c. pan fo'r ceisydd yn meddiannu llety sydd wedi ei ddarparu neu wedi ei drefnu gan yr awdurdod tai lleol o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014 a bo cyfnod o 12 mis wedi mynd heibio ers i'r llety ddod ar gael, neu ers i'r ceisydd gael ei hysbysu bod y ddyletswydd o dan adran 76A(2) yn ddyledus,
    d. pan fo'r ceisydd yn meddiannu llety a sicrhawyd gan yr awdurdod tai lleol o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014, ond nas darparwyd ganddo, a bo cyfnod o 12 mis wedi mynd heibio ers i'r ceisydd gael ei hysbysu bod y ddyletswydd o dan adran 66 wedi dod i ben neu ers i'r ceisydd gael ei hysbysu bod y ddyletswydd o dan adran 76A(2) yn ddyledus,
    e. pan fo'r ceisydd wedi gofyn nad yw cynhorthwy yn cael ei ddarparu gan yr awdurdod tai lleol o dan adran 76A(2),
    f. yn unol â'r amgylchiadau pellach yn adran 79.

103. Mae adran 17(3) o'r Ddeddf yn diwygio adran 79(1) o Ddeddf 2014 fel y bydd yr amgylchiadau a nodir yn adran 79 yn gymwys i ddod â'r ddyletswydd yn yr adran 76A(2) a fewnosodir i ben.

104. Mae adran 17(4) o'r Ddeddf yn diwygio adran 84(1) fel y bydd y gofynion o ran hysbysiadau yn adran 84 yn gymwys pan fydd y ddyletswydd yn yr adran 76A(2) a fewnosodir yn dod i ben.

Adran 18: Dyletswydd i gysylltu â cheiswyr penodol ar ôl i'r ddyletswydd yn adran 75 ddod i ben

105. Mae'r adran hon yn mewnosod adran 76C yn Neddf 2014. Mae adran 76C yn gosod dyletswydd ar awdurdod tai lleol i gadw mewn cysylltiad â cheiswyr penodol yn ystod cyfnod penodedig ar ôl i'r ddyletswydd o dan adran 75 o Ddeddf 2014 ddod i ben o dan amgylchiadau penodol.

101. Subsections (3) and (4) of inserted section 76A confer a power on the local housing authority to continue assisting an applicant after the duty in subsection (2) of inserted section 76A has ended where the duty has come to an end in the circumstances set out in subsection (4) or (6) of section 76B of the 2014 Act.

102. Inserted section 76B sets out the circumstances in which the duty in inserted section 76A(2) comes to an end. The duty under section 76A(2) ends in the following circumstances, provided the applicant has been properly notified in accordance with section 84 of the 2014 Act:

a. where the authority is satisfied that the applicant has become homeless;
b. where the authority is satisfied that the applicant is no longer at risk of becoming homeless or threatened with homelessness unless help is provided;
c. where the applicant occupies accommodation provided or arranged by the local housing authority under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act and a period of 12 months has passed since the accommodation became available, or the applicant was notified that the duty under section 76A(2) is owed;
d. where the applicant occupies accommodation secured by the local housing authority under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act, but not provided by them, and a period of 12 months has passed since the applicant was notified that the duty under section 66 has ended or the applicant was notified that the duty under section 76A(2) is owed;
e. where the applicant has requested that the local housing authority does not provide assistance under section 76A(2);
f. in accordance with the further circumstances in section 79.

103. Section 17(3) of the Act amends section 79(1) of the 2014 Act so that the circumstances set out in section 79 will apply to end the duty in inserted section 76A(2).

104. Section 17(4) of the Act amends section 84(1) so that the notice requirements in section 84 will apply when the duty in inserted section 76A(2) ends.

Section 18: Duty to contact certain applicants after duty in section 75 comes to an end

105. This section inserts section 76C into the 2014 Act. Section 76C imposes a duty on a local housing authority to keep in touch with certain applicants during a specified period after the duty under section 75 of the 2014 Act has been discharged in particular circumstances.

106. Mae adran 76C(1) yn darparu y bydd y ddyletswydd yn gymwys pan oedd dyletswydd o dan adran 75 o Ddeddf 2014 yn ddyledus i geisydd, a ddaeth i ben o dan yr amgylchiadau a ddisgrifir yn adran 76(7A) o Ddeddf 2014, ac nad yw'n dod o fewn is-adran (2) (o adran 76C o Ddeddf 2014). O dan adran 76(7A) o Ddeddf 2014 (a fewnosodir gan adran 7(3) o'r Ddeddf), gall yr awdurdod tai lleol ddod â'r ddyletswydd o dan adran 75 i ben os nad yw'r ceisydd yn ddigartref mwyach ac os oes llety addas (ac eithrio cynigion i ddyrannu tai cymdeithasol neu gynigion sector rhent preifat) yn debygol o fod ar gael am 12 mis o leiaf. Rhaid bod y ceisydd wedi cael hysbysiad ysgrifenedig am ganlyniadau posibl cytuno i'r ddyletswydd yn adran 75 ddod i ben, a rhaid iddo gytuno i'r ddyletswydd yn adran 75 ddod i ben.

107. dan adran 76C(2), nid yw'r ddyletswydd yn adran 76C(1) yn ddyledus os oes ar yr awdurdod tai lleol, ar ddechrau'r "cyfnod perthnasol", ddyletswydd i'r ceisydd o dan adran 76A(2) o Ddeddf 2014 (a fewnosodir gan adran 17 o'r Ddeddf), neu os yw'n ofynnol i'r awdurdod tai lleol gynnal asesiad o dan adran 62 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf) ar gyfer y ceisydd ar unrhyw adeg yn ystod y cyfnod perthnasol, neu os yw eisoes wedi gwneud hynny cyn i'r cyfnod perthnasol ddechrau.

108. Mae adran 76C(3) yn darparu, pan fo'r ddyletswydd yn gymwys, fod rhaid i awdurdod tai lleol gymryd camau rhesymol i gysylltu â cheisydd, ni waeth a yw wedi ei letya o fewn ei ardal ai peidio, o fewn y cyfnod perthnasol, er mwyn canfod a yw ceisydd mewn perygl o ddod yn ddigartref neu o ddod o dan fygythiad o ddigartrefedd neu a yw, neu a all fod, yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd.

109. Mae adran 76C(4) yn darparu, pan fo awdurdod tai lleol yn ystyried bod y ceisydd yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd neu y gall fod yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd (neu mewn perygl o'r naill sefyllfa neu'r llall), fod rhaid iddo roi unrhyw wybodaeth a chyngor y mae'n ystyried eu bod yn briodol i'r ceisydd.

110. Mae adran 76C(5) yn darparu mai'r "cyfnod perthnasol" at y dibenion hyn yw cyfnod o 2 fis ar ôl diwedd y cyfnod o 5 mis sy'n dechrau ar y diwrnod yr hysbysir y ceisydd bod y ddyletswydd a oedd yn ddyledus iddo o dan adran 75 wedi dod i ben.

Adran 19: Amgylchiadau pellach pan fo'r dyletswyddau i gynorthwyo ceiswyr yn dod i ben

111. Mae'r adran hon yn diwygio adran 79 o Ddeddf 2014. Mae adran 79 yn nodi amgylchiadau pellach pryd y mae dyletswyddau awdurdodau tai lleol o dan adrannau 66, 68, 75 ac 76A(2) o Ddeddf 2014 (fel y'u diwygir gan y Ddeddf) yn dod i ben. Cyfeirir at y dyletswyddau hynny isod fel "y dyletswyddau perthnasol".

112. Mae'r adran hon yn diddymu is-adran (5) o adran 79 ac yn mewnosod is-adrannau (5), (6) a (7) yn ei lle, sy'n pennu amgylchiadau pryd y mae'r dyletswyddau hynny yn dod i ben.

106. Section 76C(1) provides the duty will apply where an applicant was owed a duty under section 75 of the 2014 Act, which ended in circumstances described in section 76(7A) of the 2014 Act, and they do not fall within subsection (2) (of section 76C of the 2014 Act). Under section 76(7A) of the 2014 Act (inserted by section 7(3) of the Act) the local housing authority can end the duty under section 75 if the applicant is no longer homeless and suitable accommodation (excluding offers of social housing allocation or private rented sector offers) is likely to be available for at least 12 months. The applicant must have been given notice in writing of the possible consequences of agreeing to the duty in section 75 coming to an end and must agree to the duty in section 75 coming to an end.

107. Under section 76C(2) the duty in section 76C(1) is not owed if, at the beginning of the "relevant period", the local housing authority owes the applicant a duty under section 76A(2) of the 2014 Act (inserted by section 17 of the Act), or the local housing authority is required to carry out an assessment under section 62 of the 2014 Act (as amended by the Act) for the applicant at any time during the relevant period, or has already done so before the relevant period begins.

108. Section 76C(3) provides that, where the duty applies, a local housing authority must take reasonable steps to contact an applicant, regardless of whether they have been accommodated within their area or not, within the relevant period, in order to identify whether an applicant is at risk of becoming homeless or threatened with homelessness or is or may be homeless or threatened with homelessness.

109. Section 76C(4) provides that, where a local housing authority considers the applicant is or may be homeless or threatened with homelessness (or at risk of becoming either), it must give the applicant such information and advice as it considers appropriate.

110. Section 76C(5) provides that the "relevant period" for these purposes is a period of 2 months after the end of the period of 5 months that begins on the day that the applicant is notified that the section 75 duty that was owed them was brought to an end.

Section 19: Further circumstances in which the duties to help applicants end

111. This section amends section 79 of the 2014 Act. Section 79 sets out further circumstances in which the duties of local housing authorities under sections 66, 68, 75 and 76A(2) of the 2014 Act (as amended by the Act) end. Those duties are referred to below as "the relevant duties".

112. This section repeals subsection (5) of section 79 and inserts in its place subsections (5), (6) and (7) which specify circumstances in which those duties come to an end.

113. Mae'r is-adran (5) a fewnosodir yn darparu y gall y dyletswyddau hynny ddod i ben os yw'r awdurdod tai lleol yn fodlon bod y ceisydd wedi ymddwyn yn dreisgar neu'n fygythiol tuag at unrhyw un sy'n cyflawni gweithgaredd sy'n gysylltiedig â swyddogaethau digartrefedd o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014 neu â darparu llety neu wasanaethau eraill yn rhan o'r swyddogaethau hynny a bod yr ymddygiad wedi digwydd ar adeg pan fo cais y ceisydd yn cael ei ystyried a phan fo unrhyw un neu ragor o'r dyletswyddau perthnasol yn gymwys. Ond ni fydd y dyletswyddau yn dod i ben o dan yr is-adran hon os oes amgylchiadau arbennig a fyddai'n ei gwneud yn briodol i'r ddyletswydd o dan sylw barhau i fod yn gymwys.

114. Mae'r is-adran (6) a fewnosodir yn darparu y gall y dyletswyddau perthnasol ddod i ben yn dilyn difrod bwriadol neu ddi-hid i eiddo a sicrhawyd drwy arfer swyddogaethau o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014, ar adeg pan fo cais y ceisydd yn cael ei ystyried a phan fo dyletswydd yn adran 66, 68 neu 75 yn gymwys, os yw'r ceisydd, neu berson sy'n preswylio gyda'r ceisydd, yn dinistrio'r eiddo neu'n ei ddifrodi'n ddifrifol neu'n ysgogi neu'n annog ei ddifrodi neu ei ddinistrio, a'i fod naill ai wedi bwriadu dinistrio'r eiddo neu ei ddifrodi'n ddifrifol, neu wedi bod yn ddi-hid o ran a fyddai'r eiddo yn cael ei ddinistrio neu ei ddifrodi'n ddifrifol. Ond ni fydd dyletswydd ond yn dod i ben o dan yr amgylchiadau hyn pan nad oes dim esgus rhesymol dros weithredoedd y person a achosodd y difrod neu'r dinistr a phan nad oes dim amgylchiadau arbennig a fyddai'n ei gwneud yn briodol i'r ddyletswydd barhau i fod yn gymwys.

115. Mae is-adran (7) yn darparu y gall dyletswyddau'r awdurdod tai lleol ddod i ben os nad yw'r ceisydd wedi ymateb i geisiadau mynych gan yr awdurdod tai lleol i gysylltu â'r ceisydd ynghylch ei gais, ac os nad yw'r awdurdod tai lleol yn ymwybodol o unrhyw amgylchiadau arbennig a fyddai'n ei gwneud yn briodol i'r ddyletswydd barhau i fod yn gymwys. Fodd bynnag, ni fydd y dyletswyddau ond yn dod i ben os yw'r awdurdod wedi rhoi hysbysiad rhybuddio ysgrifenedig i'r ceisydd yn nodi bod yr awdurdod, oherwydd methiant y ceisydd i ymateb i'r ceisiadau i gysylltu ag ef, yn bwriadu dod â'r ddyletswydd berthnasol i ben drwy roi hysbysiad i'r ceisydd o dan adran 84 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf) nad yw bellach yn ystyried ei fod yn ddarostyngedig i'r ddyletswydd berthnasol, ac yn nodi canlyniadau rhoi hysbysiad o'r fath (h.y. y gallai'r dyletswyddau ddod i ben). Cyn y gall y dyletswyddau ddod i ben, rhaid bod cyfnod rhesymol wedi mynd heibio ers i'r hysbysiad rhybuddio gael ei roi, a hynny heb unrhyw gyswllt gan y ceisydd.

116. Mae is-adran (8) yn darparu bod rhaid rhoi hysbysiad rhybuddio yn ysgrifenedig a'i fod i'w ystyried fel pe bai wedi ei roi os yw ar gael yn swyddfa'r awdurdod am gyfnod rhesymol i'w gasglu gan y ceisydd neu ar ran y ceisydd.

Adran 20: Dyletswydd person penodedig i ofyn a gweithredu

117. Mae'r adran hon yn mewnosod adran 94A (dyletswydd person penodedig i ofyn a gweithredu) ac adran 94B (personau penodedig) yn Neddf 2014. Mae cyfeiriadau isod at adrannau 94A a 94B yn gyfeiriadau at yr adrannau hynny fel y'u mewnosodir.

113. Inserted subsection (5) provides that those duties can end if the local housing authority is satisfied that the applicant engaged in violent or threatening behaviour towards anyone carrying out an activity connected with homeless functions under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act or the provision of accommodation or other services as part of those functions and that the behaviour occurred at a time when the applicant's case is being considered and any of the relevant duties apply. But the duties will not end under this subsection if there are special circumstances that would make it appropriate for the duty in question to continue to apply.

114. Inserted subsection (6) provides that the relevant duties can end following intentional or reckless damage to property secured in the exercise of functions under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act, at a time when the applicant's case is being considered and a duty in section 66, 68 or 75 applies if the applicant, or a person who resides with the applicant, destroys or seriously damages the property or incites or encourages the damage or destruction of the property, and they either intended to destroy or seriously damage the property, or were reckless as to whether it would be destroyed or seriously damaged. But a duty will only end in these circumstances where there is no reasonable excuse for the actions of the person who caused the damage or destruction and there are no special circumstances which would make it appropriate for the duty to continue to apply.

115. Subsection (7) provides that the local housing authority's duties can end if the applicant has not responded to repeated attempts by the local housing authority to contact the applicant regarding their application and the local housing authority is not aware of any special circumstances that would make it appropriate for the duty to continue to apply. However, the duties will only end if the authority has given a warning notice in writing to the applicant setting out that, because of the applicant's failure to respond to the attempts at contact, it plans to end the relevant duty by giving notice to the applicant under section 84 of the 2014 Act (as amended by the Act) that it no longer regards itself as being subject to the relevant duty, and the consequences of such a notice being given (i.e. that duties could be ended). Before duties can end, a reasonable period must have passed since the warning notice was given with no contact from the applicant.

116. Subsection (8) provides that a warning notice must be given in writing and is considered given if it is made available at the authority's office for a reasonable period for collection by or on behalf of the applicant.

Section 20: Duty of a specified person to ask and act

117. This section inserts section 94A (duty of a specified person to ask and act) and section 94B (specified persons) into the 2014 Act. References below to sections 94A and 94B are references to those sections as inserted.

118. Mae adran 94A o Ddeddf 2014 yn darparu, os yw person penodedig (fel y'i diffinnir yn adran 94B o Ddeddf 2014) yn ystyried bod unigolyn yng Nghymru y mae'n arfer swyddogaethau mewn perthynas ag ef yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd, neu y gall fod yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd, fod rhaid i'r person penodedig ofyn a yw'r unigolyn yn cytuno i'r person penodedig hysbysu awdurdod tai lleol yng Nghymru neu yn Lloegr fod y person penodedig yn meddwl bod yr unigolyn yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd, neu y gall fod yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd, a sut y gellir cysylltu â'r unigolyn. Rhaid i'r person penodedig hefyd ofyn pa awdurdod tai lleol yng Nghymru neu yn Lloegr yr hoffai'r unigolyn i'r hysbysiad gael ei wneud iddo.

119. Os yw'r unigolyn yn cytuno, rhaid i'r person penodedig hysbysu'r awdurdod tai lleol a enwyd gan yr unigolyn. Os yw'r unigolyn yn cytuno ond nad yw wedi enwi awdurdod tai lleol penodol, rhaid i'r person penodedig hysbysu'r awdurdod tai lleol yng Nghymru neu yn Lloegr y mae'r person penodedig yn ystyried ei fod yn briodol.

120. Pan fo hysbysiad yn cael ei wneud i awdurdod tai lleol yng Nghymru, mae'r hysbysiad i'w drin fel pe bai'n gais gan yr unigolyn i'r awdurdod tai lleol o dan adran 62(1)(a) o Ddeddf 2014. Mae hyn yn golygu y bydd hysbysiad o dan adran 94A o Ddeddf 2014 yn sbarduno dyletswydd awdurdod tai lleol i asesu achos yr unigolyn o dan adran 62 o Ddeddf 2014 fel pe bai'r unigolyn wedi gwneud cais i'r awdurdod tai lleol am lety neu am gymorth i gadw neu i gael llety.

121. Mae adran 94A(5) yn nodi camau gweithredu eraill y mae rhaid i'r person penodedig eu cymryd. Y camau gweithredu yw: darparu gwybodaeth am ffynonellau cymorth a chyngor, ystyried camau gweithredu eraill y gallai, yn rhesymol, eu cymryd (a chymryd y camau gweithredu hynny) (wrth arfer ei swyddogaethau presennol) i gynorthwyo unigolyn i gadw neu i sicrhau llety addas, ac ystyried a yw'r ffaith ei fod yn ystyried bod yr unigolyn yn ddigartref neu mewn perygl o fod yn ddigartref, neu y gall fod yn ddigartref neu mewn perygl o fod yn ddigartref, yn effeithio ar sut y mae'n arfer ei swyddogaethau mewn perthynas â'r unigolyn hwnnw.

122. Mae adran 94A(6) yn darparu nad yw'r dyletswyddau yn is-adran (5)(b) ac (c) o adran 94A yn ymyrryd â hawliau cyfreithiol presennol person penodedig i sicrhau meddiant gwag o lety.

123. Mae adran 94A(7) yn darparu nad yw'r gofyniad i hysbysu awdurdod tai lleol yn gymwys os yw'r unigolyn wedi gwneud cais i awdurdod tai lleol yng Nghymru o dan adran 62(1)(a) o Ddeddf 2014, neu i awdurdod tai lleol yn Lloegr o dan adran 183 o Ddeddf 1996, am gynhorthwy a naill ai bod y cais yn cael ei ystyried neu fod dyletswydd yn gymwys o dan y naill neu'r llall o'r Deddfau hynny i sicrhau llety neu i ddarparu mathau eraill o gymorth fel arall.

124. Mae adran 94B(1) yn nodi'r "personau penodedig" y bydd y ddyletswydd yn adran 94A yn gymwys iddynt.

125. Mae adran 94B(2) yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru i wneud rheoliadau i ddiwygio'r rhestr o bersonau penodedig drwy ddileu, ychwanegu neu newid cyfeiriad at berson, neu ddisgrifiad o berson.

118. Section 94A of the 2014 Act provides that if a specified person (as defined in section 94B of the 2014 Act) considers that an individual in Wales in relation to whom they exercise functions is or may be homeless or threatened with homelessness, the specified person must ask whether the individual agrees to them notifying a local housing authority in England or Wales that the specified person thinks that the individual is or may be homeless or threatened with homelessness, and how the individual can be contacted. The specified person must also ask which local housing authority in England or Wales the individual would like to be notified.

119. If the individual agrees, the specified person must notify the local housing authority identified by the individual. If the individual agrees but has not identified a specific local housing authority, the specified person must notify the local housing authority in England or Wales that the specified person considers appropriate.

120. Where a notification is made to a local housing authority in Wales, the notification is to be treated as if it were an application by the individual to the local housing authority under section 62(1)(a) of the 2014 Act. This means a notification under section 94A of the 2014 Act will trigger a local housing authority's duty to assess the individual's case under section 62 of the 2014 Act as if the individual had applied to the local housing authority for accommodation or help in retaining or obtaining accommodation.

121. Section 94A(5) sets out other actions which the specified person must take. They are: providing information about sources of help and advice, considering (and taking) other actions it could reasonably take (within the exercise of its existing functions) to help an individual keep or secure suitable accommodation, and considering whether the fact that it considers the individual is or may be homeless, or at risk of homelessness, affects how it exercises its functions in relation to that individual.

122. Section 94A(6) provides that the duties in subsection (5)(b) and (c) of section 94A do not interfere with a specified person's existing legal rights to secure vacant possession of accommodation.

123. Section 94A(7) provides that the requirement to notify a local housing authority does not apply if the individual has applied to a local housing authority in Wales under section 62(1)(a) of the 2014 Act, or a local housing authority in England under section 183 of the 1996 Act for assistance and either the application is being considered or a duty applies under either of those Acts to secure accommodation or otherwise provide other forms of help.

124. Section 94B(1) sets out the "specified persons" to whom the duty in section 94A will apply.

125. Section 94B(2) provides the Welsh Ministers with a regulation-making power to amend the list of specified persons by removing, adding or changing a reference to a person, or a description of a person.

126. Mae adran 94B(3) yn darparu y caiff y rheoliadau ddileu cyfeiriad at awdurdod a gedwir yn ôl, neu ddisgrifiad o berson sy'n cynnwys awdurdod a gedwir yn ôl. Mae hefyd yn darparu y caiff y rheoliadau ychwanegu awdurdodau a gedwir yn ôl ychwanegol at y rhestr, ond dim ond gyda chydsyniad yr Ysgrifennydd Gwladol. Yn ogystal, mae adran 94B(3) yn darparu na chaniateir gwneud unrhyw newidiadau i gyfeiriad at awdurdod a gedwir yn ôl, neu at ddisgrifiad o berson sy'n cynnwys awdurdod a gedwir yn ôl, sy'n cael yr effaith o addasu swyddogaethau'r awdurdod a gedwir yn ôl o dan adran 94A, drwy reoliadau ond gyda chydsyniad yr Ysgrifennydd Gwladol neu, yn achos awdurdod a gedwir yn ôl sy'n Weinidog y Goron, ond yn dilyn ymgynghori â'r Ysgrifennydd Gwladol.

127. Mae adran 94B(4) yn darparu y caiff unrhyw reoliadau a wneir o dan is-adran (2)(b) neu (c) o adran 94B ddisgrifio person drwy gyfeirio at arfer disgresiwn gan berson arall, ac y cânt bennu achosion neu amgylchiadau pryd y mae'r cyfeiriad at berson, neu at ddisgrifiad o berson, yn gymwys.

128. Mae adran 20(3) yn diwygio adran 98 o Ddeddf 2014 (canllawiau) er mwyn ei gwneud yn ofynnol i bersonau penodedig, fel y'u rhestrir yn adran 94B, roi sylw i ganllawiau a ddyroddir gan Weinidogion Cymru pan fyddant yn arfer swyddogaethau o dan adran 94A.

129. Mae'r diwygiad a wneir gan adran 20(4) i adran 142(3)(b)(ii) o Ddeddf 2014 yn darparu bod unrhyw reoliadau a wneir gan Weinidogion Cymru i addasu'r rhestr o bersonau penodedig sy'n ddarostyngedig i'r ddyletswydd yn adran 94A yn ddarostyngedig i weithdrefn gymeradwyo'r Senedd.

Adran 21: Dyletswydd i atgyfeirio personau yn Lloegr at awdurdod tai lleol yng Nghymru

130. Mae'r adran hon yn diwygio adran 213B o Ddeddf 1996, sy'n gosod dyletswydd ar awdurdodau cyhoeddus penodol yn Lloegr i atgyfeirio person sy'n ddigartref neu sydd o dan fygythiad o ddigartrefedd, neu a all fod yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd, at awdurdod tai lleol yn Lloegr a enwyd gan y person hwnnw (gyda chydsyniad y person). Fel y'i diwygir gan adran 21 o'r Ddeddf, mae'r ddyletswydd yn adran 213B o Ddeddf 1996 yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdodau cyhoeddus sy'n ddarostyngedig i'r ddyletswydd honno yn Lloegr atgyfeirio person at awdurdod tai lleol yng Nghymru pan fo'r person yn pennu awdurdod yng Nghymru ac yn cydsynio i gael ei atgyfeirio.

131. Mae'r adran hon hefyd yn mewnosod is-adran (3A) yn adran 213B o Ddeddf 1996. Mae'r is-adran (3A) a fewnosodir yn darparu, pan fo atgyfeiriad yn cael ei wneud at awdurdod tai lleol yng Nghymru o dan adran 213B o Ddeddf 1996, fod yr atgyfeiriad i'w drin fel pe bai'n gais gan y person i'r awdurdod tai lleol hwnnw o dan adran 62(1)(a) o Ddeddf 2014. Mae hyn yn golygu y bydd hysbysiad o dan adran 213B o Ddeddf 1996 yn sbarduno dyletswydd yr awdurdod tai lleol i asesu achos person o dan adran 62 o Ddeddf 2014 fel pe bai'r person wedi gwneud cais i'r awdurdod tai lleol yng Nghymru am lety neu am gymorth i gadw neu gael gafael ar lety.

126. Section 94B(3) provides that the regulations may remove a reference to a reserved authority, or a description of a person that includes a reserved authority. It also provides that the regulations may add additional reserved authorities to the list, but only with the consent of the Secretary of State. In addition, section 94B(3) provides that any changes to a reference to a reserved authority, or a description of a person that includes a reserved authority, which have the effect of modifying the reserved authority's functions under section 94A may be made by regulations only with the consent of the Secretary of State or, in the case of a reserved authority which is a Minister of the Crown, only following consultation with the Secretary of State.

127. Section 94B(4) provides that any regulations made under subsection (2)(b) or (c) of section 94B may describe a person by reference to the exercise of discretion by another person and may specify cases or circumstances in which the reference to a person, or description of a person, applies.

128. Section 20(3) amends section 98 of the 2014 Act (guidance) to require specified persons, as listed in section 94B, to have regard to guidance issued by Welsh Ministers when they exercise functions under section 94A.

129. The amendment made by section 20(4) to section 142(3)(b)(ii) of the 2014 Act provides that any regulations made by the Welsh Ministers to modify the list of specified persons subject to the duty in section 94A are subject to the Senedd approval procedure.

Section 21: Duty to refer persons in England to a local housing authority in Wales

130. This section amends section 213B of the 1996 Act which imposes a duty on certain public authorities in England to refer a person who is, or may be, homeless or threatened with homelessness to a local housing authority in England identified by that person (with the person's consent). As amended by section 21 of the Act, the duty in section 213B of the 1996 Act requires the public authorities subject to that duty in England to refer a person to a local housing authority in Wales where the person specifies an authority in Wales and consents to being referred.

131. This section also inserts subsection (3A) into section 213B of the 1996 Act. Inserted subsection (3A) provides that, where a referral is made to a local housing authority in Wales under section 213B of the 1996 Act, the referral is to be treated as if it were an application by the person to that local housing authority under section 62(1)(a) of the 2014 Act. This means a notification under section 213B of the 1996 Act will trigger the local housing authority's duty to assess a person's case under section 62 of the 2014 Act as if the person had applied to the local housing authority in Wales for accommodation or help in retaining or obtaining accommodation.

Adran 22: Dyletswydd i sicrhau bod gan bobl ifanc sy'n gadael gofal lety addas

132. Mae'r adran hon yn mewnosod adran 108A (dyletswydd i sicrhau bod llety addas ar gael i bersonau sy'n gadael gofal) ac adran 109A (ystyr llety addas) yn Neddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae cyfeiriadau isod at adrannau 108A a 109A yn gyfeiriadau at yr adrannau hynny a fewnosodir.

133. Mae adran 108A(2) yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol sy'n gyfrifol am berson ifanc, pan fo'n ofynnol i lesiant y person ifanc, gymryd camau rhesymol i sicrhau bod llety addas (fel y'i diffinnir mewn rheoliadau a wneir o dan adran 109A o Ddeddf 2014, fel y'i mewnosodir gan y Ddeddf) ar gael i'r person ifanc ei feddiannu yn ystod y cyfnod o 3 blynedd sy'n dechrau â'r diwrnod y mae'r person ifanc yn cyrraedd 18 oed, ac mewn perthynas â phersonau ifanc categori 3, yn ystod cyfnod dilynol pan fydd dyletswydd yn ddyledus i'r person ifanc o dan adran 110 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Mae'r ddyletswydd hon yn gymwys mewn perthynas â pherson ifanc categori 1, 2, 5 neu 6, ac, yn achos person ifanc categori 1 neu 2, mae'r ddyletswydd yn parhau i fod yn gymwys ar ôl i'r person ddod yn berson ifanc categori 3.

134. Mae adran 108A(4) yn ei gwneud yn ofynnol i'r awdurdod lleol sy'n gyfrifol am berson ifanc, pan fo'n ofynnol i lesiant y person ifanc, gymryd camau rhesymol i sicrhau bod llety addas ar gael i'r person ifanc ei feddiannu yn ystod y cyfnod o 12 mis sy'n dechrau ag—

a. y diwrnod y mae dyletswydd yr awdurdod o dan adran 110 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 yn dod i ben mewn perthynas â pherson ifanc categori 3,
b. y diwrnod y mae dyletswydd yr awdurdod o dan adran 112 o'r Ddeddf honno yn dod i ben mewn perthynas â pherson ifanc categori 4,
c. y diwrnod y mae'r addysg bellach neu uwch, y mae'n bosibl bod cymorth o dan adran 114(3) neu (5) o'r Ddeddf honno wedi ei roi mewn cysylltiad â hi, yn dod i ben ar gyfer person ifanc categori 5 neu berson ifanc a fu gynt yn berson ifanc categori 5, neu
d. y diwrnod y mae'r addysg bellach neu uwch, y mae'n bosibl bod cymorth o dan adran 115(4) neu (6) o'r Ddeddf honno wedi ei roi mewn cysylltiad â hi, yn dod i ben ar gyfer person ifanc categori 6 neu berson ifanc a fu gynt yn berson ifanc categori 6.

135. Mae adran 108A(3) yn nodi'r categorïau o bersonau ifanc y mae'r ddyletswydd yn gymwys iddynt. Mae'r ddyletswydd yn adran 108A(4) yn parhau i fod yn gymwys ar ôl i'r person ifanc beidio â dod o fewn unrhyw un o'r categorïau hyn pan fo'n ofynnol i lesiant y person ifanc.

136. Mae adran 108A(5) yn darparu na chaniateir ystyried bod llety ar gael i berson ifanc ei feddiannu ond os yw ar gael i'r person ifanc hwnnw ei feddiannu ynghyd ag unrhyw un y gellid disgwyl yn rhesymol i'r person ifanc hwnnw fyw gydag ef.

137. Mae adran 108A(6) yn darparu, pan amherir ar raglen addysg neu hyfforddiant y mae person ifanc yn ei dilyn, y dylid diystyru hyn at ddiben adran 108A(3) a (4), ar yr amod bod yr awdurdod lleol cyfrifol yn fodlon y bydd y person ifanc yn ailgydio yn y rhaglen hyfforddiant neu addysg cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol.

Section 22: Duty to ensure young people leaving care have suitable accommodation

132. This section inserts section 108A (duty to ensure that suitable accommodation is available for care leavers) and section 109A (meaning of suitable accommodation) into the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014. References below to sections 108A and 109A are references to those inserted sections.

133. Section 108A(2) requires the responsible local authority for a young person, where the young person's well-being requires it, to take reasonable steps to secure that suitable accommodation (as defined in regulations made under section 109A of the 2014 Act, as inserted by the Act) is available for occupation by the young person during the period of 3 years beginning with the day the young person reaches the age of 18, and in relation to category 3 young persons, during a subsequent period when a duty is owed to the young person under section 110 of the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014. This duty applies in relation to a category 1, 2, 5 or 6 young person, and, in the case of a category 1 or 2 young person, the duty continues to apply after the person becomes a category 3 young person.

134. Section 108A(4) requires the responsible local authority for a young person, where the young person's well-being requires it, to take reasonable steps to secure that suitable accommodation is available for the young person to occupy during the period of 12 months beginning with—

a. the day the authority's duty under section 110 of the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 ends in relation to a category 3 young person,
b. the day the authority's duty under section 112 of that Act ends in relation to a category 4 young person,
c. the day the further or higher education, in respect of which support under section 114(3) or (5) of that Act may have been given, ends for a category 5 or former category 5 young person, or
d. the day the further or higher education, in respect of which support under section 115(4) or (6) of that Act may have been given, ends for a category 6 or former category 6 young person.

135. Section 108A(3) sets out the categories of young persons the duty applies to. The duty in section 108A(4) continues to apply after the young person ceases to fall within any of these categories where the young person's well-being requires it.

136. Section 108A(5) provides that accommodation may only be considered as available for a young person's occupation if it is available for occupation by that young person and anyone with whom that young person may be reasonably expected to live.

137. Section 108A(6) provides that where a young person's pursuance of education or training is interrupted, this should be disregarded for the purpose of section 108A(3) and (4), provided that the responsible local authority is satisfied that the young person will resume the programme of training or education as soon as is reasonably practicable.

138. Mae adran 109A(2) yn darparu y caiff rheoliadau wneud darpariaeth ynghylch ystyr "llety addas" at ddibenion adran 108A ac adran 109 o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014. Caiff y rheoliadau wneud darpariaeth drwy gyfeirio at unrhyw fater sy'n gysylltiedig â'r llety (gan gynnwys (ymysg pethau eraill) addasrwydd darparwr y llety; amodau meddiannu'r llety gan y person ifanc; natur neu safon y llety; a lleoliad y llety) neu drwy gyfeirio at nodweddion neu amgylchiadau personol y person ifanc neu unrhyw berson y gellid disgwyl yn rhesymol i'r person ifanc hwnnw breswylio gydag ef.

Adran 23: Protocol ar gyfer ymdrin ag achosion sy'n ymwneud â phersonau sy'n gadael gofal etc.

139. Mae'r adran hon yn diwygio adran 95 o Ddeddf 2014, sydd (ymysg pethau eraill) yn gosod dyletswydd ar awdurdodau lleol i wneud trefniadau i hybu cydweithredu rhwng ei swyddogion sy'n arfer ei swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol a'r rhai sy'n arfer ei swyddogaethau fel awdurdod tai lleol at ddiben cyflawni'r amcanion a nodir yn adran 95(1) o Ddeddf 2014 sy'n ymwneud â digartrefedd.

140. Un o'r amcanion yw arfer swyddogaethau awdurdod lleol yn effeithiol o dan Ran 2 o Ddeddf 2014 (gweler adran 95(1)(d) o Ddeddf 2014). Mae adran 23(2) o'r Ddeddf yn diwygio adran 95(1)(d) o Ddeddf 2014 er mwyn darparu bod yr amcan hefyd yn cynnwys arfer swyddogaethau'r awdurdod yn effeithiol, mewn perthynas â phobl sy'n ddigartref neu sydd mewn perygl o ddod yn ddigartref, o dan Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

141. Mae adran 23(3) yn mewnosod is-adrannau (1A) ac (1B) ar ôl adran 95(1) o Ddeddf 2014. Mae'r is-adran (1A) a fewnosodir yn ei gwneud yn ofynnol i'r trefniadau y mae'n ofynnol, gan is-adran (1), eu gwneud gynnwys protocol ar gyfer ymdrin ag achosion sy'n ymwneud â phobl 16 neu 17 oed sy'n ddigartref neu sydd o dan fygythiad o ddigartrefedd; anghenion llety a chefnogaeth personau sy'n gadael gofal; ac anghenion llety a chefnogaeth personau sy'n gadael gofal a phobl 16 neu 17 oed sy'n gadael llety cadw ieuenctid, y carchar neu fangre a gymeradwywyd. Mae'r is-adran (1B) a fewnosodir yn diffinio "personau sy'n gadael gofal" at y dibenion hynny.

Adran 24: Protocol ar gyfer ymdrin ag achosion sy'n ymwneud â phersonau y mae angen cefnogaeth arnynt yn benodol

142. Mae'r adran hon yn diwygio adran 95 o Ddeddf 2014 er mwyn mewnosod is-adrannau (1C) i (1E) yn yr adran honno. Mae cyfeiriadau isod at is-adrannau (1C), (1D) ac (1E) yn gyfeiriadau at yr is-adrannau hynny a fewnosodir.

143. Mae is-adran (1C) yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod tai lleol yng Nghymru wneud trefniadau i hybu cydweithredu rhyngddo ef ei hun a'r personau a restrir yn is-adran (1D) sy'n arfer swyddogaethau yn ei ardal y mae'n ystyried eu bod yn briodol. Nodau'r trefniadau cydweithredu yw: atal digartrefedd; sicrhau bod llety addas ar gael i bobl sy'n ddigartref neu y gallent ddod yn ddigartref; sicrhau bod cefnogaeth foddhaol ar gael ar gyfer pobl sy'n ddigartref neu y gallent ddod yn ddigartref; cydgysylltu achosion yn effeithiol, gan bersonau a grybwyllir yn is-adran (1D), ynghylch pobl sy'n ddigartref neu y gallent ddod yn ddigartref ac y mae'n bosibl bod angen cefnogaeth ychwanegol arnynt hefyd; a chyflawni swyddogaethau'r awdurdod yn effeithiol o dan Ran 2 o Ddeddf 2014.

138. Section 109A(2) provides that regulations may make provision about the meaning of "suitable accommodation" for the purposes of section 108A and section 109 of the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014. The regulations may make provision by reference to any matter connected to the accommodation (including (among other things) the suitability of the provider of accommodation; the conditions of the young person's occupation; the nature or standard of the accommodation; and the location of the accommodation) or by reference to the personal characteristics or circumstances of the young person or any person with whom that young person may reasonably be expected to reside.

Section 23: Protocol for handling cases involving care leavers etc.

139. This section amends section 95 of the 2014 Act, which (among other things) places a duty on local authorities to make arrangements to promote co-operation between its officers who exercise social services functions and those who exercise its functions as a local housing authority for the purpose of achieving the objectives set out in section 95(1) of the 2014 Act relating to homelessness.

140. One of the objectives is the effective discharge of a local authority's functions under Part 2 of the 2014 Act (see section 95(1)(d) of the 2014 Act). Section 23(2) of the Act amends section 95(1)(d) of the 2014 Act to provide that, in relation to people who are homeless or at risk of becoming homeless, the objective also includes the effective discharge of the authority's functions under the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014.

141. Section 23(3) inserts subsections (1A) and (1B) after section 95(1) of the 2014 Act. Inserted subsection (1A) requires the arrangements required to be made by subsection (1) to include a protocol for handling cases involving people aged 16 or 17 who are homeless or threatened with homelessness; the accommodation and support needs of care leavers; and the accommodation and support needs of care leavers and people aged 16 or 17 leaving youth detention accommodation, prison or approved premises. Inserted subsection (1B) defines "care leavers" for those purposes.

Section 24: Protocol for handling cases involving persons in particular need of support

142. This section amends section 95 of the 2014 Act to insert subsections (1C) to (1E) into that section. References below to subsections (1C), (1D) and (1E) are references to those inserted subsections.

143. Subsection (1C) requires a local housing authority in Wales to make arrangements to promote co-operation between itself and the persons listed in subsection (1D) which exercise functions in its area as it considers appropriate. The aims of the cooperation arrangements are: to prevent homelessness; that suitable accommodation is available for people who are, or may become, homeless; that satisfactory support is available for people who are, or may become, homeless; the effective case-co-ordination by persons mentioned in subsection (1D) regarding people who are or may become homeless and who may also require additional support; and the effective discharge of the authority's functions under Part 2 of the 2014 Act.

144. Mae is-adran (1D) yn nodi'r personau y mae'n ofynnol i'r awdurdod tai lleol hybu cydweithredu â hwy. Mae hyn yn cynnwys y cyrff a restrir yn adran 95(5) o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan adran 31 o'r Ddeddf) ac unrhyw awdurdodau cyhoeddus eraill, unrhyw sefydliadau gwirfoddol eraill neu unrhyw berson arall y gallai eu swyddogaethau neu eu gweithgareddau gyfrannu at gyflawni nodau'r trefniadau.

145. Mae adran 95(1E) yn ei gwneud yn ofynnol i'r trefniadau hynny gynnwys protocol ar gyfer ymdrin ag achosion sy'n ymwneud â phobl sy'n ddigartref neu y gallent ddod yn ddigartref ac y mae ganddynt hefyd anghenion eraill yn ogystal â'u hanghenion tai, gan gynnwys, er enghraifft, gefnogaeth neu wasanaethau sy'n gysylltiedig â gadael y carchar neu lety cadw ieuenctid; gadael lluoedd arfog rheolaidd y Goron; camddefnyddio cyffuriau neu sylweddau eraill; neu iechyd meddwl.

Adran 25: Gwarchod eiddo: carcharorion

146. Mae adran 93 o Ddeddf 2014 yn gosod gofyniad ar awdurdod tai lleol i gymryd camau rhesymol i atal colli eiddo personol ceisydd y mae dyletswydd yn ddyledus iddo o dan adran 66, 68, 75 neu 82 o Ddeddf 2014 (fel y'u diwygir gan y Ddeddf), neu i atal neu liniaru niwed i'r eiddo hwnnw, os nad oes unrhyw drefniadau addas wedi eu gwneud neu'n cael eu gwneud i warchod yr eiddo a'i fod yn credu bod perygl y bydd yr eiddo'n cael ei golli neu ei niweidio o ganlyniad i anallu'r ceisydd i'w warchod neu i ymdrin ag ef. Mae awdurdod tai lleol yn parhau i fod yn ddarostyngedig i'r ddyletswydd hon hyd yn oed os yw'r dyletswyddau o dan adran 66, 68, 75 neu 82 yn dod i ben.

147. Mae'r adran hon yn diwygio adran 93 o Ddeddf 2014 er mwyn darparu bod y ddyletswydd yn adran 93 yn gymwys i unigolion tra bônt yn y ddalfa er nad oes gan yr unigolyn hawlogaeth i gael cymorth o dan adran 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i mewnosodir gan y Ddeddf) oherwydd bod yr unigolyn yn y ddalfa ac nad yw'n rhesymol debygol y bydd yn cael ei ryddhau o fewn chwe mis (gweler adran 75(7) a fewnosodir gan y Ddeddf hon).

Adran 26: Dyletswydd i ddarparu gwybodaeth, cyngor a chynhorthwy: personau a gedwir yn gaeth

148. Mae'r adran hon yn diwygio adran 60 o Ddeddf 2014.

149. Mae adran 26(a) yn diwygio adran 60(1) er mwyn egluro bod y ddyletswydd ar awdurdod tai lleol i sicrhau y darperir gwasanaeth sy'n darparu cyngor, gwybodaeth a chynhorthwy i bobl yn gymwys i bobl sy'n cael eu cadw'n gaeth yn ardal yr awdurdod, neu sydd â chysylltiad lleol â'r ardal (ond sy'n cael eu cadw'n gaeth y tu allan i'r ardal).

150. Mae adran 26(b) yn diwygio adran 60(4)(a) er mwyn darparu bod y gwasanaeth y cyfeirir ato yn adran 60(1) wedi ei gynllunio i ddiwallu anghenion pobl sydd yn y carchar, yn ogystal â'r bobl hynny sy'n gadael y carchar.

144. Subsection (1D) sets out the persons with whom the local housing authority is required to promote cooperation. This includes the bodies listed in section 95(5) of the 2014 Act (as amended by section 31 of the Act) and any other public authorities, voluntary organisations or other person whose functions or activities could contribute to achieving the aims of the arrangements.

145. Section 95(1E) requires those arrangements to include a protocol for handling cases involving people who are, or may become, homeless and who also have other needs in addition to their housing needs, including, for example, support or services associated with leaving prison or youth detention accommodation; leaving the regular armed forces of the Crown; misusing drugs or other substances or mental health.

Section 25: Protection of property: prisoners

146. Section 93 of the 2014 Act places a requirement on a local housing authority to take reasonable steps to prevent the loss of, or prevent or mitigate damage to, the personal property of an applicant who is owed a duty under section 66, 68, 75 or 82 of the 2014 Act (as amended by the Act) if no suitable arrangements have been made or are being made to protect the property and it believes there is a danger that the property will be lost or damaged by reason of the applicant's inability to protect it or deal with it. A local housing authority continues to be subject to this duty even if the duties under section 66, 68, 75 or 82 come to an end.

147. This section amends section 93 of the 2014 Act to provide that the duty in section 93 applies to individuals while in custody even though the individual is not entitled to help under section 75 of the 2014 Act (as inserted by the Act) because the individual is in custody and has no reasonable prospect of release within six months (see section 75(7) inserted by this Act).

Section 26: Duty to provide information, advice and assistance: detained persons

148. This section amends section 60 of the 2014 Act.

149. Section 26(a) amends section 60(1) to clarify that the duty on a local housing authority to secure the provision of a service providing people with advice, information and assistance applies to people who are detained in the authority's area, or who have a local connection with the area (but are detained outside the area).

150. Section 26(b) amends section 60(4)(a) to provide that the service referred to in section 60(1) is designed to meet the needs of people in prison, in addition to those people leaving prison.

Adran 27: Y diffiniad o "camdriniaeth"

151. Mae'r adran hon yn amnewid y diffiniad o "camdriniaeth" yn adran 58 o Ddeddf 2014. O ganlyniad i'r diwygiad, ystyr "camdriniaeth" yw "camdriniaeth ddomestig" (o fewn yr ystyr a roddir i "domestic abuse" gan adran 1 o Ddeddf Camdriniaeth Ddomestig 2021) neu unrhyw fath arall o gamdriniaeth a all arwain at berygl o niwed, gan gynnwys, er enghraifft, gamfanteisio (o fewn yr ystyr a roddir i "exploitation" yn Neddf Caethwasiaeth Fodern 2015) ac aflonyddu neu stelcio (o fewn yr ystyr a roddir i "harassment" a "stalking" yn Neddf Gwarchodaeth rhag Aflonyddu 1997).

Adran 28: Dyletswydd i geisio safbwyntiau personau digartref wrth arfer swyddogaethau digartrefedd

152. Mae'r adran hon yn diwygio adrannau 52, 60 a 98 o Ddeddf 2014.

153. Mae adran 50 o Ddeddf 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau tai lleol lunio a mabwysiadu strategaeth i fynd i'r afael â digartrefedd. Mae adran 52 o Ddeddf 2014 yn gwneud darpariaeth ynghylch amcanion a chynnwys y strategaethau digartrefedd hynny ac ynghylch gofynion ymgynghori. Mae adran 28(2) o'r Ddeddf yn diwygio adran 52(8) o Ddeddf 2014 er mwyn cynnwys pobl yn ardal yr awdurdod sydd, neu sydd wedi bod, yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd yn y rhestr o bobl a chyrff y mae rhaid i'r awdurdod tai lleol ymgynghori â hwy (os yw'r awdurdod yn ystyried ei bod yn briodol) cyn mabwysiadu neu newid ei strategaeth ddigartrefedd.

154. Mae adran 60 o Ddeddf 2014 yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau tai lleol drefnu i ddarparu gwybodaeth, cyngor a chynhorthwy i gael gafael ar gymorth, am ddim, i bobl yn eu hardal, neu i'r rheini a chanddynt gysylltiad lleol â'r ardal, ynghylch materion sy'n gysylltiedig â digartrefedd. Rhaid i'r awdurdodau tai lleol weithio gydag awdurdodau cyhoeddus eraill, sefydliadau gwirfoddol ac eraill i sicrhau bod y gwasanaeth wedi ei gynllunio i ddiwallu anghenion y rhai sydd mewn perygl arbennig o ddigartrefedd. Mae adran 28(3) yn diwygio adran 60(4) o Ddeddf 2014 fel bod rhaid i awdurdodau tai lleol hefyd weithio gyda phobl yn ardal yr awdurdod sydd, neu sydd wedi bod, yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd at y diben hwnnw.

155. Mae adran 98 o Ddeddf 2014 yn ymwneud â chanllawiau a roddir gan Weinidogion Cymru o dan Ran 2 o Ddeddf 2014 ac mae'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau tai lleol roi sylw i ganllawiau o'r fath pan fyddant yn arfer eu swyddogaethau sy'n ymwneud â digartrefedd.

156. Mae adran 28(4) yn mewnosod adran 98(5) yn Neddf 2014, sy'n ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru ymgynghori ag unrhyw awdurdodau cyhoeddus neu leol, unrhyw sefydliadau gwirfoddol, ac unrhyw bobl yng Nghymru sydd, neu sydd wedi bod, yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd, yn ogystal ag unrhyw bersonau eraill, y maent yn ystyried eu bod yn briodol, cyn rhoi neu newid canllawiau o dan Ran 2 o Ddeddf 2014, neu dynnu canllawiau o'r fath yn ôl.

Section 27: Definition of "abuse"

151. This section substitutes the definition of "abuse" in section 58 of the 2014 Act. As a result of the amendment, "abuse" means "domestic abuse" (within the meaning given by section 1 of the Domestic Abuse Act 2021) or any other kind of abuse that may give rise to a risk of harm, including, for example, exploitation (within the meaning of the Modern Slavery Act 2015) and harassment or stalking (within the meaning of the Protection from Harassment Act 1997).

Section 28: Duty to seek the views of homeless persons in exercise of homelessness functions

152. This section amends sections 52, 60 and 98 of the 2014 Act.

153. Local housing authorities are required by section 50 of the 2014 Act to develop and adopt a strategy to address homelessness. Section 52 of the 2014 Act makes provision about the objectives and content of those homelessness strategies and about consultation requirements. Section 28(2) of the Act amends section 52(8) of the 2014 Act to include people in the authority's area who are, or have been, homeless or threatened with homelessness within the list of people and bodies that the local housing authority must consult with (if it considers appropriate) before adopting or changing its homelessness strategy.

154. Section 60 of the 2014 Act requires local housing authorities to arrange the provision of free information, advice, and assistance in accessing help to people in their area or those who have a local connection with the area on matters linked to homelessness. The local housing authorities must work with other public authorities, voluntary organisations and others to ensure that the service is designed to meet the needs of those who are at particular risk of homelessness. Section 28(3) amends section 60(4) of the 2014 Act so that local housing authorities must also work with people in the authority's area who are, or have been, homeless or threatened with homelessness for that purpose.

155. Section 98 of the 2014 Act relates to guidance given by the Welsh Ministers under Part 2 of the 2014 Act and requires local housing authorities to have regard to such guidance when they exercise their functions related to homelessness.

156. Section 28(4) inserts section 98(5) into the 2014 Act which requires the Welsh Ministers to consult with such public or local authorities, voluntary organisations, and people in Wales who are, or have been, homeless or threatened with homelessness, as well as any other persons, as they consider appropriate, before giving, changing or withdrawing guidance under Part 2 of the 2014 Act.

Adran 29: Addasrwydd llety

157. Mae'r adran hon yn diwygio adran 59 o Ddeddf 2014, sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdod tai lleol roi sylw i'r ddeddfwriaeth a restrir yn is-adran (1) o adran 59 pan fydd yn penderfynu a yw llety yn addas ar gyfer person. Mae adran 29(b) yn diwygio'r rhestr yn adran 59(1) o Ddeddf 2014 er mwyn cynnwys Rhan 4 o Ddeddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016 (cyflwr anheddau).

158. Mae adran 29(a) yn gwneud diwygiad ychwanegol i adran 59 o Ddeddf 2014 er mwyn darparu bod y cyfeiriadau at ddeddfwriaeth yn yr adran honno yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth a wneir yn, o dan, neu yn rhinwedd y deddfiadau a restrir yn adran 59(1) o Ddeddf 2014.

159. Effaith y diwygiad yw bod rhaid i awdurdod tai lleol roi sylw i Ran 4 o Ddeddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016, ac unrhyw ddeddfwriaeth a wneir o dan neu yn rhinwedd y Rhan honno, pan fydd yn penderfynu a yw llety yn addas ar gyfer person o dan adran 59 o Ddeddf 2014.

Adran 30: Adroddiadau ar ddefnydd a chyflwr llety interim

160. Mae'r adran hon yn mewnosod adran 97A (adroddiadau ar ddefnydd a chyflwr llety interim) yn Neddf 2014.

161. Mae adran 97A(1) yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru lunio adroddiad ar ddefnydd a chyflwr llety interim a sicrheir gan awdurdodau tai lleol yng Nghymru o dan adrannau 68 a 75 o Ddeddf 2014 (fel y mae'r darpariaethau hynny wedi eu diwygio gan y Ddeddf). Rhaid i'r adroddiad hwn gael ei osod gerbron Senedd Cymru, a'i gyhoeddi gan Weinidogion Cymru.

162. dan adran 97A(2), rhaid i awdurdodau tai lleol ddarparu i Weinidogion Cymru unrhyw wybodaeth sy'n ofynnol ganddynt at ddibenion yr adroddiad hwnnw. Er enghraifft, efallai y bydd ar Weinidogion Cymru angen gwybodaeth am lefelau stoc, lleoliadau mewn llety dros dro neu gyflwr stoc er mwyn cwblhau'r adroddiad.

163. dan adran 97A(3), rhaid i'r adroddiad cyntaf gael ei osod a'i gyhoeddi ar 31 Rhagfyr 2030 neu cyn hynny. Wedi hynny, mae adran 97A(4) yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru osod a chyhoeddi adroddiad dilynol bob pum mlynedd ar ôl cyhoeddi'r adroddiad diwethaf.

Adran 31: Cydweithredu

164. Mae'r adran hon yn diwygio adrannau 95 a 142 o Ddeddf 2014. O dan adran 95(2) o Ddeddf 2014, os yw awdurdod tai lleol yn gofyn am gydweithrediad gan unrhyw un o'r cyrff a restrir yn adran 95(5) o'r Ddeddf honno wrth arfer swyddogaethau'r awdurdod o dan Ran 2 o'r Ddeddf honno, mae dyletswydd ar y corff i gydymffurfio â'r cais oni bai y byddai gwneud hynny yn anghydnaws ag arfer ei swyddogaethau neu y byddai'n cael effaith andwyol ar ei ddyletswyddau. Mae hefyd yn ofynnol (gan adran 95(3) o Ddeddf 2014) i'r cyrff hynny gydymffurfio â cheisiadau gan awdurdod tai lleol i ddarparu gwybodaeth iddo sy'n ofynnol ganddo er mwyn arfer ei swyddogaethau o dan Ran 2 o Ddeddf 2014.

Section 29: Suitability of accommodation

157. This section amends section 59 of the 2014 Act, which requires a local housing authority to have regard to the legislation listed in subsection (1) of section 59 when determining whether accommodation is suitable for a person. Section 29(b) amends the list in section 59(1) of the 2014 Act to include Part 4 of the Renting Homes (Wales) Act 2016 (condition of dwelling).

158. Section 29(a) makes an additional amendment to section 59 of the 2014 Act to provide that the references to legislation in that section include any provision made in, under, or by virtue of the enactments listed in section 59(1) of the 2014 Act.

159. The effect of the amendment is that a local housing authority must have regard to Part 4 of the Renting Homes (Wales) Act 2016, and any legislation made under or by virtue of it, when determining whether accommodation is suitable for a person under section 59 of the 2014 Act.

Section 30: Reports on use and condition of interim accommodation

160. This section inserts section 97A (reports on use and condition of interim accommodation) into the 2014 Act.

161. Section 97A(1) requires the Welsh Ministers to prepare a report on the use and condition of interim accommodation secured by local housing authorities in Wales under sections 68 and 75 of the 2014 Act (as those provisions have been amended by the Act). This report must be laid before Senedd Cymru and published by the Welsh Ministers.

162. Under section 97A(2), local housing authorities must provide the Welsh Ministers with such information as they may require for the purposes of that report. For example, the Welsh Ministers may need information about stock levels, placements within temporary accommodation or conditions of stock to complete the report.

163. Under section 97A(3), the first report must be laid and published on or before 31 December 2030. Thereafter, section 97A(4) requires the Welsh Ministers to lay and publish a subsequent report every five years following the publication of the last report.

Section 31: Co-operation

164. This section amends sections 95 and 142 of the 2014 Act. Under section 95(2) of the 2014 Act, if a local housing authority requests co-operation from any of the bodies listed in section 95(5) of that Act in the exercise of the authority's functions under Part 2 of that Act, the body has a duty to comply with the request unless doing so would have an adverse effect on the exercise of its functions or would be incompatible with its duties. Those bodies are also required (by section 95(3) of the 2014 Act) to comply with requests by a local housing authority for information that it requires in the exercise of its functions under Part 2 of the 2014 Act.

165. Mae adran 31(2) o'r Ddeddf yn disodli is-adrannau (5) i (8) o adran 95 o Ddeddf 2014 er mwyn ehangu'r rhestr o gyrff y gellir ei gwneud yn ofynnol iddynt gydweithredu ag awdurdod tai lleol a darparu gwybodaeth iddo. Mae'r rhestr hwy o gyrff wedi ei nodi yn yr is-adran (5) a fewnosodir. Mae cyfeiriadau isod at is-adrannau (5), (6), (7) ac (8) yn gyfeiriadau at yr is-adrannau hynny a fewnosodir.

166. Mae is-adran (6) yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru i wneud rheoliadau er mwyn diwygio'r rhestr honno o gyrff drwy ddileu, ychwanegu neu newid cyfeiriad at berson, neu ddisgrifiad o berson.

167. Mae is-adran (7) yn galluogi'r rheoliadau hynny i ddileu cyfeiriad at awdurdod a gedwir yn ôl, neu ddisgrifiad o berson sy'n cynnwys awdurdod a gedwir yn ôl, o'r rhestr yn is-adran (5). Mae hefyd yn darparu na chaniateir gwneud rheoliadau sy'n ychwanegu awdurdodau a gedwir yn ôl ychwanegol at y rhestr honno ond gyda chydsyniad yr Ysgrifennydd Gwladol. Yn ogystal, mae is-adran (7) yn darparu na chaniateir gwneud rheoliadau sy'n newid cyfeiriad at awdurdod a gedwir yn ôl, neu at ddisgrifiad o berson sy'n cynnwys awdurdod a gedwir yn ôl, yn y rhestr honno mewn ffordd sy'n addasu swyddogaethau'r awdurdod, ond gyda chydsyniad yr Ysgrifennydd Gwladol neu, yn achos awdurdod sy'n Weinidog y Goron, ond yn dilyn ymgynghori â'r Ysgrifennydd Gwladol ynghylch y newid.

168. Mae is-adran (8) yn galluogi rheoliadau a wneir o dan is-adran (6)(b) neu (c) i ddisgrifio person drwy gyfeirio at arfer disgresiwn gan berson arall, ac i bennu achosion neu amgylchiadau pryd y mae'r cyfeiriad at berson, neu at ddisgrifiad o berson, yn gymwys.

169. Mae'r diwygiad a wneir gan adran 31(3) i adran 142(3)(b)(ii) o Ddeddf 2014 yn darparu bod y rheoliadau yn ddarostyngedig i weithdrefn gymeradwyo'r Senedd.

Adran 32: Cydweithredu rhwng landlordiaid cymdeithasol ac awdurdodau tai lleol

170. Mae'r adran hon yn mewnosod adrannau 96A (cydweithredu rhwng landlordiaid cymdeithasol ac awdurdodau tai lleol) ac 96B (cyfarwyddydau i'w gwneud yn ofynnol cydymffurfio â cheisiadau o dan adran 96A) yn Neddf 2014. Mae cyfeiriadau isod at adrannau 96A ac 96B yn gyfeiriadau at yr adrannau hynny a fewnosodir.

171. Mae adran 96A yn galluogi awdurdodau tai lleol i wneud cais i landlord cymdeithasol, sy'n dal llety yn ardal yr awdurdod lleol at ddibenion sy'n ymwneud â thai, gynnig llety addas i geisydd y mae dyletswydd o dan adran 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf hon) yn ddyledus iddo. Diffinnir landlordiaid cymdeithasol yn adran 96A(2) fel landlordiaid cymdeithasol cofrestredig a darparwyr tai cymdeithasol preifat cofrestredig (fel y'u diffinnir yn adran 99 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf)).

172. Mae adran 96A(3) yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau tai lleol, cyn gwneud cais o'r fath, ystyried argaeledd llety addas a ddelir ganddynt yn eu hardal (os oes llety o gwbl).

165. Section 31(2) of the Act replaces subsections (5) to (8) of section 95 of the 2014 Act to expand the list of bodies that can be required to cooperate with, and provide information to, a local housing authority. The expanded list of bodies is set out in inserted subsection (5). References below to subsections (5), (6), (7) and (8) are references to those inserted subsections.

166. Subsection (6) provides the Welsh Ministers with a regulation-making power to amend that list of bodies by removing, adding or changing a reference to a person, or a description of a person.

167. Subsection (7) enables those regulations to remove a reference to a reserved authority, or a description of a person that includes a reserved authority from the list in subsection (5). It also provides that regulations adding additional reserved authorities to that list may only be made with the consent of the Secretary of State. In addition, subsection (7) provides that regulations that change a reference to a reserved authority, or a description of a person that includes a reserved authority, in that list in a way that modifies its functions, may only be made with the consent of the Secretary of State, or in the case of an authority that is a Minister of the Crown, after consulting with the Secretary of State about the change.

168. Subsection (8) enables regulations made under subsection (6)(b) or (c) to describe a person by reference to the exercise of discretion by another person, and to specify cases or circumstances in which the reference to a person, or description of a person, applies.

169. The amendment made by section 31(3) to section 142(3)(b)(ii) of the 2014 Act provides that the regulations are subject to the Senedd approval procedure.

Section 32: Co-operation between social landlords and local housing authorities

170. This section inserts sections 96A (co-operation between social landlords and local housing authorities) and 96B (directions to require compliance with requests under section 96A) into the 2014 Act. References below to sections 96A and 96B are references to those inserted sections.

171. Section 96A enables local housing authorities to request a social landlord which holds accommodation in the local authority's area for housing purposes to make an offer of suitable accommodation to an applicant owed a duty under section 75 of the 2014 Act (as amended by this Act). Social landlords are defined in section 96A(2) as registered social landlords and private registered providers of social housing (as defined in section 99 of the 2014 Act (as amended by the Act)).

172. Section 96A(3) requires local housing authorities, before making such a request, to consider the availability of suitable accommodation that they hold in their area (if any).

173. Mae adran 96A(4) yn ei gwneud yn ofynnol i landlordiaid cymdeithasol gydymffurfio â chais gan awdurdod tai lleol o fewn cyfnod rhesymol, oni bai bod gan y landlord cymdeithasol reswm da dros beidio â gwneud hynny.

174. Mae adran 96A(5) yn gosod dyletswydd ar landlordiaid cymdeithasol sy'n darparu llety yn ardal awdurdod tai lleol i gydymffurfio ag unrhyw gais rhesymol am wybodaeth y caiff yr awdurdod tai lleol ei wneud mewn perthynas â'r llety hwnnw ac mewn cysylltiad â swyddogaethau'r awdurdod o dan adran 96A.

175. Mae adran 96A(6) yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru roi canllawiau ar yr hyn sy'n rheswm da dros wrthod cais, yr hyn sy'n gyfnod rhesymol, a'r hyn sy'n gais rhesymol at ddibenion adran 96A. Rhaid i landlordiaid cymdeithasol roi sylw i unrhyw ganllawiau o'r fath (gweler adran 96A(8)).

176. dan adran 96A(7), cyn rhoi canllawiau o'r fath, rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori ag unrhyw gymdeithasau sy'n cynrychioli awdurdodau lleol yng Nghymru, unrhyw gymdeithasau sy'n cynrychioli landlordiaid cymdeithasol, ac unrhyw bersonau eraill y maent yn meddwl eu bod yn briodol.

177. Mae adran 96B yn gwneud darpariaeth mewn perthynas ag anghydfodau rhwng landlord cymdeithasol ac awdurdod tai lleol sy'n ymwneud ag a oedd gan landlord cymdeithasol reswm da dros fethu â chydymffurfio â chais o fewn cyfnod rhesymol, a methiant gan landlord cymdeithasol i ymateb o fewn cyfnod rhesymol i gais.

178. dan adran 96B(1) i (3), gall awdurdod tai lleol atgyfeirio mater at Weinidogion Cymru pan na fo landlord cymdeithasol wedi cydymffurfio â chais o fewn cyfnod rhesymol a phan na fo'r awdurdod tai lleol, ar ôl rhoi sylw i unrhyw esboniad a ddarparwyd gan y landlord cymdeithasol, yn ystyried bod gan y landlord cymdeithasol reswm da dros fethu â chydymffurfio â'r cais.

179. Gall awdurdod tai lleol hefyd atgyfeirio mater at Weinidogion Cymru pan na fo landlord cymdeithasol wedi ymateb i gais o fewn cyfnod rhesymol.

180. Pan fydd Gweinidogion Cymru yn cael atgyfeiriad o'r fath gan awdurdod tai lleol, rhaid iddynt hysbysu'r landlord cymdeithasol am yr atgyfeiriad a'r cyfnod ar gyfer cyflwyno sylwadau mewn perthynas ag ef (gweler adran 94B(4)).

181. Mae adran 96B(5) yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru i gyfarwyddo'r landlord cymdeithasol i gydymffurfio â'r cais o fewn cyfnod penodedig os yw Gweinidogion Cymru, ar ôl ystyried yr atgyfeiriad ac unrhyw sylwadau a gyflwynwyd gan y landlord cymdeithasol, yn ystyried nad oes gan y landlord cymdeithasol reswm da dros beidio â chydymffurfio â'r cais neu nad ymatebodd i gais o'r fath. Mae adran 96B(6) yn ei gwneud yn ofynnol i landlord cymdeithasol gydymffurfio â chyfarwyddyd a roddir iddo o dan is-adran (5).

182. Mae adran 96B(7) yn ei gwneud yn ofynnol i unrhyw gyfarwyddyd o'r fath fod yn ysgrifenedig, ac mae'n rhoi pwerau i Weinidogion Cymru i amrywio neu ddirymu cyfarwyddyd drwy gyfarwyddyd diweddarach. Mae'n darparu ymhellach y gellir gorfodi cyfarwyddyd o dan is-adran (5) drwy orchymyn gorfodi ar gais gan, neu ar ran, Gweinidogion Cymru neu'r awdurdod tai lleol a wnaeth yr atgyfeiriad.

173. Section 96A(4) requires social landlords to comply with a request from a local housing authority within a reasonable period, unless the social landlord has a good reason not to.

174. Section 96A(5) places a duty on social landlords which provide accommodation in a local housing authority's area to comply with any reasonable request for information that the local housing authority may make in relation to that accommodation and in connection with the authority's functions under section 96A.

175. Section 96A(6) requires the Welsh Ministers to give guidance on what constitutes a good reason for refusing a request, what constitutes a reasonable period, and what constitutes a reasonable request for the purposes of section 96A. Social landlords must have regard to any such guidance (see section 96A(8)).

176. Under section 96A(7), before giving such guidance, the Welsh Ministers must consult such associations representing local authorities in Wales, associations representing social landlords, and other persons as they think appropriate.

177. Section 96B makes provision in relation to disputes between a social landlord and a local housing authority that relate to whether a social landlord had a good reason for failing to comply with a request with a reasonable period, and a failure by a social landlord to respond to a request within a reasonable period.

178. Under section 96B(1) to (3), a local housing authority can refer a matter to the Welsh Ministers where a social landlord has not complied with a request within a reasonable period and, having regard to any explanation provided by the social landlord, the local housing authority does not consider the social landlord has a good reason for failing to comply with the request.

179. A local housing authority can also refer a matter to the Welsh Ministers where a social landlord has not responded to a request within a reasonable period.

180. When the Welsh Ministers receive such a referral from a local housing authority, they must notify the social landlord of the referral and the time period for making representations in relation to it (see section 94B(4)).

181. Section 96B(5) gives the Welsh Ministers a power to direct the social landlord to comply with the request within a specified time period if, after considering the referral and any representations made by the social landlord, the Welsh Ministers consider that the social landlord does not have a good reason for not complying with the request or did not respond to such a request. Section 96B(6) requires a social landlord to comply with a direction given to it under subsection (5).

182. Section 96B(7) requires any such direction to be in writing and confers powers on the Welsh Ministers to vary or revoke a direction by later direction. It further provides that a direction under subsection (5) is enforceable by mandatory order on application by, or on behalf of, the Welsh Ministers or the local housing authority that made the referral.

Adran 33: Gweld llety

183. Mae adrannau 67(4) ac 76(3) o Ddeddf 2014 yn caniatáu i awdurdod tai lleol ddod â dyletswydd sy'n ddyledus i geisydd o dan adrannau 66 a 75 o'r Ddeddf honno (fel y'u diwygir gan y Ddeddf), yn y drefn honno, i ben pan fydd ceisydd, ar ôl cael ei hysbysu'n ysgrifenedig am ganlyniadau posibl ei wrthod, yn gwrthod cynnig o lety addas.

184. Ni ddiwygir y darpariaethau hynny gan y Ddeddf (ac maent yn parhau i fod yn eu lle), ond mae adran 96C (a fewnosodir gan adran 33) yn gosod gofyniad ychwanegol ar awdurdodau tai lleol, sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gymryd camau rhesymol i ddarparu i'r ceisydd gyfle i weld y llety a gynigir (naill ai'n bersonol neu fel arall) cyn i'r ceisydd benderfynu derbyn y cynnig neu ei wrthod.

RHAN 2 - DYRANNU TAI CYMDEITHASOL

Adran 34: Anghymwystra ar gyfer dyraniad tai o ganlyniad i ymddygiad annerbyniol

185. Mae adran 34 yn diwygio adran 160A(7) o Ddeddf 1996. Mae adran 160A(7) yn caniatáu i awdurdod tai lleol yng Nghymru drin person fel pe bai'n anghymwys i gael dyraniad tai cymdeithasol os yw'r person, neu aelod o aelwyd y person, wedi bod yn euog o ymddygiad annerbyniol sy'n ddigon difrifol i wneud y person neu aelod o aelwyd y person yn anaddas i fod yn denant a bod y person hwnnw yn dal i gael ei ystyried yn anaddas i fod yn denant oherwydd yr ymddygiad hwnnw pan ystyrir cais y person. Mae'r diwygiad a wneir gan adran 34 o'r Ddeddf yn darparu, wrth benderfynu a ddylid trin person fel pe bai'n anghymwys i gael dyraniad yn sgil ymddygiad annerbyniol, fod rhaid i'r awdurdod tai lleol yng Nghymru ystyried, yn benodol, y tebygolrwydd y bydd yr ymddygiad annerbyniol hwnnw'n digwydd eto. Gallai hyn gynnwys, er enghraifft, ystyried camau a gymerwyd ers i'r ymddygiad ddigwydd sy'n awgrymu bod llai o risg y bydd yr ymddygiad yn digwydd eto.

Adran 35: Dim ffafriaeth i bersonau sy'n ceisio manipiwleiddio'r system dai

186. Mae'r adran hon yn diwygio adran 167 o Ddeddf 1996, sy'n ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau tai lleol yng Nghymru gael cynllun a gweithdrefn ar gyfer dyrannu llety tai y mae rhaid iddynt gydymffurfio â hwy pan fyddant yn dyrannu tai. Mae'r adran hon hefyd yn mewnosod adran newydd 167A.

187. dan adran 167 o Ddeddf 1996, rhaid i gynllun dyrannu awdurdod tai lleol sicrhau y rhoddir ffafriaeth resymol i'r categorïau o bobl a restrir yn adran 167(2), yn ddarostyngedig i'r eithriadau cyfyngedig yn is-adrannau (2ZA) a (2B). Mae adran 35(2) yn diwygio adran 167 o Ddeddf 1996. Mae'n mewnosod is-adrannau (2DA) a (2DB). Effaith y diwygiadau a wneir gan adran 35(2) o'r Ddeddf yw nad yw'n ofynnol i awdurdodau tai lleol yng Nghymru roi ffafriaeth resymol i berson sy'n ddigartref neu y mae dyletswydd yn ddyledus iddo o dan adran 66 neu 75 o Ddeddf 2014 (fel y mae'r darpariaethau hynny wedi eu diwygio gan y Ddeddf), os yw'r awdurdod tai lleol yn fodlon bod y person yn ceisio manipiwleiddio'r system dai (gweler adran 167A o Ddeddf 1996, fel y'i mewnosodir gan adran 35(3), am ystyr ceisio manipiwleiddio'r system dai). Fodd bynnag, mae'n ofynnol o hyd i'r awdurdod tai lleol yng Nghymru roi unrhyw ffafriaeth resymol y gall person fod â hawlogaeth iddi o dan y categorïau ffafriaeth resymol eraill.

Section 33: Viewing accommodation

183. Sections 67(4) and 76(3) of the 2014 Act allow a local housing authority to end a duty owed to an applicant under sections 66 and 75 of that Act (as amended by the Act), respectively, when, following receipt of a written notification of the possible consequences of a refusal, an applicant refuses an offer of suitable accommodation.

184. Those provisions are not amended by the Act (and remain in place), but section 96C (inserted by section 33) places an additional requirement on local housing authorities, requiring them to take reasonable steps to provide the applicant with an opportunity to view the accommodation being offered (either in person or otherwise) before deciding whether to accept or decline the offer.

PART 2 - SOCIAL HOUSING ALLOCATION

Section 34: Ineligibility for allocation of housing as a result of unacceptable behaviour

185. Section 34 amends section 160A(7) of the 1996 Act. Section 160A(7) allows a local housing authority in Wales to treat a person as ineligible for an allocation of social housing if the person, or a member of the person's household, has been guilty of unacceptable behaviour serious enough to make the person or a member of the person's household unsuitable to be a tenant and, that person is still considered to be unsuitable as a tenant by reason of that behaviour when the person's application is considered. The amendment made by section 34 of the Act provides that when deciding whether to treat a person as ineligible for allocation by reason of unacceptable behaviour, the local housing authority in Wales must take into account, in particular, the likelihood of that unacceptable behaviour reoccurring. This could include, for example, consideration of steps taken since the behaviour occurred which suggest reduced risk of the behaviour occurring again.

Section 35: No preference for persons who try to manipulate the housing system

186. This section amends section 167 of the 1996 Act which requires local housing authorities in Wales to have a scheme and a procedure for allocating housing accommodation which they must comply with when they allocate housing. This section also inserts new section 167A.

187. Under section 167 of the 1996 Act, a local housing authority's allocation scheme must ensure reasonable preference is given to the categories of people listed in section 167(2), subject to the limited exceptions in subsections (2ZA) and (2B). Section 35(2) amends section 167 of the 1996 Act. It inserts subsections (2DA) and (2DB). The effect of the amendments made by section 35(2)of the Act is that local housing authorities in Wales are not required to give reasonable preference to a person who is homeless or owed a duty under section 66 or 75 of the 2014 Act (as those provisions have been amended be the Act), if the local housing authority is satisfied the person is trying to manipulate the housing system (see section 167A of the 1996 Act as inserted by section 35(3) for what trying to manipulate the housing system means). However, the local housing authority in Wales is still required to give any reasonable preference that a person may be entitled to under the other reasonable preference categories.

188. Mae adran 35(2) hefyd yn diwygio adran 167(4A)(b) o Ddeddf 1996 er mwyn ei gwneud yn ofynnol i gynllun dyrannu awdurdod tai lleol ddarparu, pan fo'r awdurdod yn penderfynu na ddylid rhoi ffafriaeth o dan is-adran (2)(a) na (b) i berson ar y sail bod yr awdurdod yn fodlon bod y person yn ceisio manipiwleiddio'r system dai, fod rhaid i'r awdurdod hysbysu'r person yn ysgrifenedig am y penderfyniad a'r seiliau dros wneud y penderfyniad. Mae hawl hefyd gan y person i ofyn am adolygiad o'r penderfyniad hwnnw.

189. Mae adran 35(3) yn mewnosod adran 167A (ystyr ceisio manipiwleiddio'r system dai) yn Neddf 1996. Mae'n nodi'r amgylchiadau pryd yr ystyrir bod person yn ceisio manipiwleiddio'r system dai at ddibenion dyrannu llety o dan adran 167(2DB) o Ddeddf 1996 (fel y'i mewnosodir gan adran 35(2) o'r Ddeddf).

190. Mae dwy ffordd y bydd person yn ceisio manipiwleiddio'r system dai at ddibenion adran 167(2DB). Mae'r ffordd gyntaf wedi ei nodi yn adran 167A(2) o Ddeddf 1996. Mae'n darparu bod person ("P") yn ceisio manipiwleiddio'r system dai os yw P yn ddigartref neu os oes dyletswyddau yn ddyledus i P o dan adran 66 neu 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf) oherwydd bod P wedi gwneud rhywbeth yn fwriadol, neu wedi methu â gwneud rhywbeth yn fwriadol, a arweiniodd at P yn peidio â meddiannu llety a oedd ar gael i P ac y byddai wedi bod yn rhesymol i P barhau i feddiannu'r llety—

a. os gwnaeth P (neu os na wnaeth P) y peth hwnnw i alluogi P i fod â hawlogaeth i gael cymorth o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014 neu er mwyn gwella'r tebygolrwydd y byddai llety yn cael ei ddyrannu i P o dan Ran 6 o Ddeddf 1996, neu
b. os cafodd P wybodaeth, cyngor neu gefnogaeth arall, cyn gwneud (neu beidio â gwneud) y peth hwnnw, a oedd yn ddigonol at ddiben galluogi P i barhau i feddiannu'r llety hwnnw.

191. Fodd bynnag, pan weithredodd P (neu pan fethodd P â gweithredu) yn ddidwyll o dan amgylchiadau pan nad oedd yn ymwybodol o ffaith berthnasol, ni fydd y weithred honno (neu'r anweithred honno) yn cael ei thrin fel un fwriadol.

192. Mae'r ail ffordd y bydd person yn ceisio manipiwleiddio'r system dai at ddibenion adran 167(2DB) wedi ei nodi yn adran 167A(4) o Ddeddf 1996. O dan yr adran honno, mae person ("P") yn ceisio manipiwleiddio'r system dai—

a. os yw P yn ddigartref neu os oes dyletswyddau yn ddyledus i P o dan adran 66 neu 75 o Ddeddf 2014 (fel y'i diwygir gan y Ddeddf) oherwydd bod P wedi ymrwymo i drefniant a oedd yn ei gwneud yn ofynnol i P adael llety y byddai P wedi gallu parhau i'w feddiannu'n rhesymol fel arall,
b. os mai diben y trefniant oedd galluogi P i ennill hawlogaeth i gael cymorth o dan Bennod 2 o Ran 2 o Ddeddf 2014 neu wella'r tebygolrwydd y byddai llety yn cael ei ddyrannu i P o dan Ran 6 o Ddeddf 1996, ac
c. os nad oes rheswm da arall pam y daeth P yn ddigartref.

Adran 36: Ffafriaeth i bobl ifanc sy'n gadael gofal

193. Mae'r adran hon yn gwneud diwygiadau pellach i adran 167 o Ddeddf 1996, sy'n gwneud darpariaeth ynghylch cynlluniau dyrannu tai awdurdodau tai lleol yng Nghymru.

188. Section 35(2) also amends section 167(4A)(b) of the 1996 Act to require a local housing authority's allocation scheme to provide that, where the authority decides that preference under subsection (2)(a) or (b) should not be given to a person on the basis that the authority is satisfied that the person is trying to manipulate the housing system, the authority must notify the person in writing of the decision and the grounds for the decision. The person also has a right to request a review of that decision.

189. Section 35(3) inserts section 167A (meaning of trying to manipulate the housing system) into the 1996 Act. It sets out the circumstances in which a person is considered to be trying to manipulate the housing system for the purposes of allocation of accommodation under section 167(2DB) of the 1996 Act (as inserted by section 35(2) of the Act).

190. There are two ways a person will be trying to manipulate the housing system for the purposes of section 167(2DB). The first is set out in section 167A(2) of the 1996 Act. It provides that a person ("P") is trying to manipulate the housing system if P is homeless or owed duties under section 66 or 75 of the 2014 Act (as amended by the Act) because P deliberately did, or failed to do, something, which resulted in P ceasing to occupy accommodation that was available to P and it would have been reasonable for P to continue to occupy the accommodation, if—

a. the reason P did (or did not do) that thing was to enable P to be entitled to help under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act or to improve the likelihood of P being allocated accommodation under Part 6 of the 1996 Act, or
b. before doing (or not doing) that thing, P received information, advice or other support that was sufficient for the purpose of allowing P to continue occupying that accommodation.

191. However, where P acted (or failed to act) in good faith in circumstances where P were unaware of a relevant fact, that act (or omission) will not be treated as deliberate.

192. The second way a person will be trying to manipulate the housing system for the purposes of section 167(2DB) is set out in section 167A(4) of the 1996 Act. Under that section, a person ("P") is trying to manipulate the housing system if—

a. P is homeless or owed duties under section 66 or 75 of the 2014 Act (as amended by the Act) because P entered into an arrangement under which P was required to vacate accommodation that P could otherwise reasonably have continued to occupy,
b. the purpose of the arrangement was to enable P to become entitled to help under Chapter 2 of Part 2 of the 2014 Act or to improve the likelihood of their being allocated accommodation under Part 6 of the 1996 Act, and
c. there is no other good reason why P became homeless.

Section 36: Preference for young people leaving care

193. This section makes further amendments to section 167 of the 1996 Act, which makes provision about the housing allocation schemes of local housing authorities in Wales.

194. Mae adran 36 yn diwygio adran 167(2) o Ddeddf 1996 drwy fewnosod paragraff (ba), sy'n ychwanegu grŵp newydd o bobl y mae rhaid rhoi ffafriaeth resymol iddynt o dan gynllun dyrannu tai awdurdod tai lleol. Y grŵp hwnnw yw pobl y mae'n ofynnol i awdurdodau lleol cyfrifol gymryd camau rhesymol mewn perthynas â hwy i sicrhau bod llety addas ar gael i'w feddiannu o dan adran 108A o Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 (a fewnosodir gan adran 22 o'r Ddeddf).

Adran 37: Cofrestrau tai

195. Mae adran 37 yn mewnosod adrannau 160B (cynigion o lety tai a ddelir gan landlordiaid cymdeithasol cofrestredig a darparwyr tai cymdeithasol preifat cofrestredig: Cymru), 160C (cofrestrau tai cyffredin: Cymru), 160D (rheoliadau ynghylch cofrestrau tai cyffredin) a 160E (cofrestrau tai hygyrch) yn Neddf 1996. Mae cyfeiriadau isod at adrannau 160B, 160C, 160D a 160E yn gyfeiriadau at yr adrannau hynny a fewnosodir.

196. Mae adran 160B yn gosod dyletswyddau ar landlordiaid cymdeithasol cofrestredig a darparwyr tai cymdeithasol preifat cofrestredig yng Nghymru mewn perthynas â dyrannu llety tai o dan drefniadau enwebu gydag awdurdodau tai lleol yng Nghymru.

197. Mae adran 160B(1) yn darparu nad yw'r ddyletswydd yn adran 160B(2) yn gymwys ond mewn perthynas â llety tai a gynigir gan landlord cymdeithasol cofrestredig neu ddarparwr tai cymdeithasol preifat cofrestredig o dan drefniadau sy'n ei gwneud yn ofynnol bod llety (neu ran benodedig ohono) yn cael ei roi ar gael i berson a enwebir gan awdurdod tai lleol yng Nghymru. Diffinnir y term "arrangements" ("trefniadau") yn is-adran (4) fel trefniadau a wneir mewn cysylltiad â dyrannu llety tai o dan Ran 6 o Ddeddf 1996, ac mae'n cynnwys trefniadau sy'n orfodadwy yn gyfreithiol a threfniadau anffurfiol.

198. Mae adran 160B(2) yn gosod dyletswydd ar landlordiaid cymdeithasol cofrestredig a darparwyr tai cymdeithasol preifat cofrestredig i gynnig llety dim ond i bersonau sydd wedi eu cynnwys ar y gofrestr tai cyffredin ar gyfer ardal yr awdurdod tai lleol yng Nghymru y mae'r llety ynddi.

199. Mae adran 160B(3) yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru i wneud rheoliadau i bennu amgylchiadau pryd nad yw'r ddyletswydd yn is-adran (2) yn gymwys. Mae'r rheoliadau hyn yn ddarostyngedig i weithdrefn gymeradwyo'r Senedd.

200. Mae adran 160C yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdodau tai lleol yng Nghymru sefydlu a chynnal cofrestr tai cyffredin, sy'n gofrestr o bersonau y caniateir dyrannu llety tai yn eu hardal iddynt. Rhaid i'r gofrestr hon gynnwys pob person sy'n gwneud cais i'r awdurdod tai lleol am lety, ar yr amod nad yw'n anghymwys i gael llety wedi ei ddyrannu iddo.

201. Mae adran 160C(3) yn caniatáu i awdurdod tai lleol gynnwys person ar y gofrestr tai cyffredin heb i'r person fod wedi gwneud cais am lety tai os yw'r awdurdod yn penderfynu bod y person yn gymwys i gael dyraniad.

194. Section 36 amends section 167(2) of the 1996 Act by inserting paragraph (ba), which adds a new group of people who must be given reasonable preference under a local housing authority's housing allocation scheme. That group is people in relation to whom responsible local authorities are required to take reasonable steps to secure that suitable accommodation is available for occupation under section 108A of the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 (inserted by section 22 of the Act).

Section 37: Housing registers

195. Section 37 inserts sections 160B (offers of housing accommodation held by registered social landlords and private registered providers of social housing: Wales), 160C (common housing registers: Wales), 160D (regulations about common housing registers) and 160E (accessible housing registers) into the 1996 Act. References below to sections 160B, 160C, 160D and 160E are references to those inserted sections.

196. Section 160B imposes duties on registered social landlords and private registered providers of social housing in Wales in relation to the allocation of housing accommodation under nomination arrangements with local housing authorities in Wales.

197. Section 160B(1) provides that the duty in section 160B(2) applies only in relation to housing accommodation offered by a registered social landlord or a private registered provider of social housing under arrangements requiring that accommodation (or a specified amount of it) to be made available to a person nominated by a local housing authority in Wales. The term "arrangements" is defined in subsection (4) as arrangements made in connection with the allocation of housing accommodation under Part 6 of the 1996 Act and includes both legally enforceable arrangements and informal arrangements.

198. Section 160B(2) imposes a duty on registered social landlords and private registered providers of social housing to offer accommodation only to persons who are included on the common housing register for the local housing authority area in Wales in which the accommodation is located.

199. Section 160B(3) provides the Welsh Ministers with a regulation-making power to specify circumstances in which the duty in subsection (2) does not apply. These regulations are subject to the Senedd approval procedure.

200. Section 160C requires local housing authorities in Wales to establish and maintain a common housing register, which is a register of persons to whom housing accommodation in their area may be allocated. This register must include all persons who apply to the local housing authority for accommodation, provided they are not ineligible for an allocation of accommodation.

201. Section 160C(3) permits a local housing authority to include a person on the common housing register without the person having applied for housing accommodation if the authority decides they are eligible for an allocation.

202. Mae adran 160D(1) yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth, mewn rheoliadau ar gyfer cofrestrau tai cyffredin yng Nghymru ac mewn cysylltiad â hwy.

203. Mae adran 160D(2)(a) yn ei gwneud yn ofynnol i'r rheoliadau gynnwys darpariaeth sy'n galluogi person sydd â chofnod mewn cofrestr i gyrchu gwybodaeth sy'n ymwneud â'r cofnod hwnnw ac â dyrannu tai o dan Ran 6 o Ddeddf 1996. Mae paragraff (b) yn ei gwneud yn ofynnol i'r rheoliadau gynnwys darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol cyhoeddi gwybodaeth gyffredinol am gofrestrau tai cyffredin a'u gweithrediad wrth ddyrannu tai yn ardal pob awdurdod tai lleol yng Nghymru.

204. Mae adran 160D(3) yn nodi enghreifftiau o ddarpariaethau eraill y caiff y rheoliadau eu gwneud. Mae'r rhain yn cynnwys darpariaeth ynghylch diwygio a dileu cofnodion mewn cofrestr, darpariaeth ynghylch rhoi hysbysiadau mewn cysylltiad â chofnodion ar y gofrestr, a darpariaeth ynghylch yr wybodaeth y caniateir ei chynnwys mewn cofrestr, neu y mae rhaid ei chynnwys mewn cofrestr. Caiff y rheoliadau hefyd wneud darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol datgelu gwybodaeth a gynhwysir mewn cofrestr, neu'n awdurdodi datgelu gwybodaeth o'r fath, i berson penodedig, darpariaeth ynghylch creu, casglu, coladu a chyhoeddi gwybodaeth sy'n ymwneud â'r gofrestr neu ei gweithrediad wrth ddyrannu tai, a chânt roi swyddogaethau i awdurdodau tai lleol yng Nghymru neu i Weinidogion Cymru. Mae'r rheoliadau hyn yn ddarostyngedig i weithdrefn gymeradwyo'r Senedd.

205. Mae adran 160E(1) yn gosod dyletswydd ar awdurdodau tai lleol yng Nghymru i sefydlu a chynnal cofrestr tai hygyrch y mae rhaid iddi gynnwys yr holl lety tai yn eu hardal sydd ar gael, neu a all fod ar gael yn y dyfodol, ar gyfer eu dyrannu o dan Ran 6 o Ddeddf 1996, a chanddynt nodweddion a allai gynorthwyo person anabl. Gall enghreifftiau o nodweddion o'r fath gynnwys mynedfeydd gwastad, lifftiau hygyrch i gadeiriau olwyn, rampiau â graddiant isel ac ystafelloedd gwlyb â mynediad gwastad.

206. Mae adran 160E(2) yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru wneud darpariaeth, mewn rheoliadau as gyfer cofrestrau tai hygyrch ac mewn cysylltiad â hwy.

207. Mae adran 160E(3) yn ei gwneud yn ofynnol i'r rheoliadau ddarparu ar gyfer cyhoeddi gwybodaeth gyffredinol am gofrestrau tai hygyrch a'u gweithrediad wrth ddyrannu tai yn ardal pob awdurdod tai lleol yng Nghymru.

208. Mae adran 160E(4) yn darparu enghreifftiau o faterion eraill y caiff rheoliadau wneud darpariaeth mewn perthynas â hwy. Mae hyn yn cynnwys darpariaeth ynghylch diwygio a dileu cofnodion mewn cofrestr, darpariaeth ynghylch rhoi hysbysiadau mewn cysylltiad â chofnodion ar y gofrestr, a darpariaeth ynghylch yr wybodaeth y caniateir ei chynnwys mewn cofrestr, neu y mae rhaid ei chynnwys mewn cofrestr. Caiff y rheoliadau hefyd wneud darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol datgelu gwybodaeth a gynhwysir mewn cofrestr, darpariaeth ynghylch creu, casglu, coladu a chyhoeddi gwybodaeth sy'n ymwneud â'r gofrestr neu ei gweithrediad wrth ddyrannu tai, a darpariaeth sy'n rhoi swyddogaethau i awdurdodau tai lleol yng Nghymru neu i Weinidogion Cymru. Mae'r rheoliadau hyn yn ddarostyngedig i weithdrefn gymeradwyo'r Senedd.

202. Section 160D(1) requires the Welsh Ministers to make provision, in regulations, for and in connection with common housing registers in Wales.

203. Section 160D(2)(a) requires the regulations to include provision enabling a person with an entry in a register to access information relating to that entry and the allocation of housing under Part 6 of the 1996 Act. Paragraph (b) requires the regulations to include provision requiring the publication of general information about common housing registers and their operation in the allocation of housing in each local housing authority area in Wales.

204. Section 160D(3) sets out examples of other provisions the regulations may make. These include provision about the amendment and removal of entries in a register, the giving of notices in connection with entries on the register, and the information that may or must be included in a register. The regulations may also make provision requiring or authorising the disclosure of information contained in a register to a specified person, about the creation, collection, collation and publication of information relating to the register or its operation in the allocation of housing and may confer functions on local housing authorities in Wales or on the Welsh Ministers. These regulations are subject to the Senedd approval procedure.

205. Section 160E(1) places a duty on local housing authorities in Wales to establish and maintain an accessible housing register, which must include all housing accommodation in their area that is available or may be available in the future for an allocation under Part 6 of the 1996 Act, that has features which may assist a disabled person. Examples of such features may include level access entrances wheelchair accessible lifts, shallow ramps and level access wet rooms.

206. Section 160E(2) requires the Welsh Ministers to make provision, in regulations for and in connection with accessible housing registers.

207. Section 160E(3) requires the regulations to include provision requiring the publication of general information about accessible housing registers and their operation in the allocation of housing in each local housing authority area in Wales.

208. Section 160E(4) provides examples of other matters that regulations may make provision in relation to. This includes provision about the amendment and removal of entries in a register, about the giving of notices in connection with entries in the register, and about the information that may or must be included in a register. The regulations may also make provision requiring the disclosure of information contained in a register, about the creation, collection, collation and publication of information relating to the register or its operation in the allocation of housing and conferring functions on local housing authorities in Wales or on the Welsh Ministers. These regulations are subject to the Senedd approval procedure.

209. Mae adran 160E(5) yn gosod dyletswydd ar landlordiaid cymdeithasol cofrestredig a darparwyr tai cymdeithasol preifat cofrestredig sy'n dal llety tai yn ardal awdurdod tai lleol yng Nghymru, yn ei gwneud yn ofynnol iddynt gydymffurfio ag unrhyw gais rhesymol a wneir iddynt gan yr awdurdod tai lleol mewn cysylltiad ag arfer swyddogaethau'r awdurdod o dan adran 160E.

RHAN 3 – AMRYWIOL A CHYFFREDINOL

Adran 38: Canllawiau i awdurdodau tai lleol ar warantau rhent

210. Mae adran 38 yn gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i roi canllawiau i awdurdodau tai lleol ynghylch trefniadau gwarantu rhent. Cyn rhoi unrhyw ganllawiau o'r fath, rhaid i Weinidogion Cymru ymgynghori ag awdurdodau tai lleol a phersonau eraill y maent yn meddwl eu bod yn briodol. Rhaid cyhoeddi'r canllawiau.

Adran 39: Adolygu gweithrediad ac effaith newidiadau a wneir gan y Ddeddf hon

211. Mae adaran 39 yn gosod dyletswydd ar Weinidogion Cymru i gynnal adolygiad o weithrediad ac effaith y newidiadau a wneir gan y Ddeddf i Ddeddf 2014, Deddf 1996 ac i Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

212. Mae adran 39(2) yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru ymgynghori ag unrhyw awdurdodau cyhoeddus neu leol, unrhyw sefydliadau gwirfoddol, unrhyw bobl sydd, neu sydd wedi bod, yn ddigartref neu o dan fygythiad o ddigartrefedd yng Nghymru, neu unrhyw bersonau eraill y maent yn ystyried eu bod yn briodol wrth gynnal yr adolygiad.

213. Mae adran 39(3) yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gyhoeddi adroddiad ar weithrediad ac effaith adran 94A o Ddeddf 2014 (dyletswydd person penodedig i ofyn a gweithredu). Rhaid gosod copi o'r adroddiad hwnnw gerbron Senedd Cymru o fewn dwy flynedd i'r diwrnod y daw'r ddyletswydd 'gofyn a gweithredu' i rym yn llawn.

214. Mae adran 39(4) yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru gyhoeddi'r adroddiad o'u hadolygiad o weithrediad ac effaith y newidiadau eraill a wneir gan y Ddeddf hon a gosod yr adroddiad hwnnw gerbron Senedd Cymru o fewn pedair blynedd i'r diwrnod y daw'r Ddeddf hon yn ei chyfanrwydd i rym yn llawn.

215. Mae adran 39(5) yn galluogi Gweinidogion Cymru i adolygu gweithrediad ac effaith newid a wneir gan y Ddeddf ar adeg pan fônt yn ystyried bod y ddarpariaeth sy'n gwneud y newid mewn grym i raddau sylweddol.

Adran 40: Dehongli

216. Mae'r adran hon yn diffinio cyfeiriadau at Ddeddf Tai (Cymru) 2014 a Deddf Tai 1996 at ddibenion y Ddeddf.

209. Section 160E(5) places a duty on registered social landlords and private registered providers of social housing which hold housing accommodation in the area of a local housing authority in Wales requiring them to comply with any reasonable request made to them by the local housing authority in connection with the exercise of the authority's functions under section 160E.

PART 3 - MISCELLANEOUS AND GENERAL

Section 38: Guidance to local housing authorities on rent guarantees

210. Section 38 places a duty on the Welsh Ministers to give guidance to local housing authorities relating to rent guarantee arrangements. Before giving any such guidance, the Welsh Ministers must consult local housing authorities and other persons they think appropriate. The guidance must be published.

Section 39: Review of the operation and effect of changes made by this Act

211. Section 39 places a duty on the Welsh Ministers to carry out a review of the operation and effect of the changes made by the Act to the 2014 Act, the 1996 Act and the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014.

212. Section 39(2) requires the Welsh Ministers to consult with such public or local authorities, voluntary organisations, people who are or who have been homeless or threatened with homelessness in Wales or other persons as they consider appropriate in carrying out the review.

213. Section 39(3) requires the Welsh Ministers to publish a report on the operation and effect of section 94A of the 2014 Act (duty of a specified person to ask and act). A copy of that report must be laid before Senedd Cymru within two years of the day on which the 'ask and act' duty comes fully into force.

214. Section 39(4) requires the Welsh Ministers to publish the report of their review of the operation and effect of the other changes made by this Act and lay that report before Senedd Cymru within four years of the day on which this Act as a whole comes fully into force.

215. Section 39(5) enables the Welsh Ministers to review the operation and effect of a change made by the Act at a time when they consider the provision that makes the change to be substantially in force.

Section 40: Interpretation

216. This section defines references to the Housing (Wales) Act 2014 and the Housing Act 1996 for the purposes of the Act.

Adran 41: Mân ddarpariaethau a darpariaethau canlyniadol

217. Mae'r adran hon yn cyflwyno'r Atodlen, sy'n gwneud mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol i'r Deddfau a ganlyn:
    - Deddf Tai 1996;
    - Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014;
    - Deddf Tai (Cymru) 2014;
    - Deddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016.

Adran 42: Pŵer i wneud darpariaeth ganlyniadol a darpariaeth drosiannol etc.

218. Mae'r adran hon yn rhoi pŵer i Weinidogion Cymru i wneud rheoliadau sy'n gwneud darpariaethau deilliadol, darpariaethau atodol, darpariaethau canlyniadol, darpariaethau trosiannol neu ddarpariaethau arbed mewn cysylltiad â darpariaethau'r Ddeddf.

219. Caiff y rheoliadau hynny ddiwygio, addasu, diddymu neu ddirymu unrhyw ddeddfiad (gan gynnwys unrhyw ddarpariaeth yn y Ddeddf). Mae rheoliadau a wneir o dan y pŵer hwn yn ddarostyngedig i weithdrefn gymeradwyo'r Senedd os ydynt yn diwygio, yn diddymu neu fel arall yn addasu deddfwriaeth sylfaenol (darpariaeth mewn Deddf gan Senedd y Deyrnas Unedig neu mewn Deddf neu Fesur gan Senedd Cymru); fel arall, maent yn ddarostyngedig i weithdrefn annilysu'r Senedd.

Adran 43: Dod i rym

220. Mae'r adran hon yn nodi sut y bydd y Ddeddf yn dod i rym. Daw adrannau 38, 39, 40, 42, 43, 44 a 45 i rym drannoeth y diwrnod y caiff y Ddeddf hon y Cydsyniad Brenhinol. Bydd y darpariaethau eraill yn dod i rym ar ddiwrnod (neu ar ddiwrnodau) a bennir gan Weinidogion Cymru drwy orchymyn. Caiff gorchymyn o'r fath wneud darpariaeth drosiannol neu ddarpariaeth arbed mewn cysylltiad â dyfodiad darpariaeth i rym a chaiff bennu diwrnodau gwahanol at ddibenion gwahanol neu ar gyfer ardaloedd gwahanol.

221. Mae adran 43(4) yn darparu na chaniateir cychwyn adran 35 (darpariaeth ynghylch manipiwleiddio bwriadol) yn gynharach nag adran 10, sy'n dileu'r prawf digartrefedd bwriadol.

Adran 44: Adroddiadau cynnydd ar ddwyn y Ddeddf i rym

222. Mae adran 44 yn ei gwneud yn ofynnol i Weinidogion Cymru lunio adroddiad ar gynnydd tuag at gychwyn y Ddeddf yn llawn, a'i osod gerbron y Senedd, cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ar ôl 31 Rhagfyr 2028, 31 Rhagfyr 2029, a bob dwy flynedd wedi hynny, os nad yw'r Ddeddf wedi ei chychwyn yn llawn ar y dyddiadau hynny.

223. Rhaid i'r adroddiad nodi'r cynnydd sydd wedi ei wneud a chamau pellach sydd i'w cymryd gan Weinidogion Cymru neu gan unrhyw berson arall i ddwyn y Ddeddf i rym yn llawn.

Adran 45: Enw byr

224. Mae adran 45 yn nodi enw byr y Ddeddf, y caniateir ei ddefnyddio wrth enwi'r Ddeddf ac wrth gyfeirio ati. Caniateir defnyddio naill ai enw Cymraeg neu enw Saesneg y Ddeddf, gan gynnwys fel cyfeiriad mewn deddfiadau eraill.

Section 41: Minor and consequential provision

217. This section introduces the Schedule, which makes minor and consequential amendments to the following Acts:
    - Housing Act 1996;
    - Social Services and Well-being (Wales) Act 2014;
    - Housing (Wales) Act 2014;
    - Renting Homes (Wales) Act 2016.

Section 42: Power to make consequential and transitional provision etc.

218. This section confers a power on the Welsh Ministers to make regulations making incidental, supplementary, consequential, transitional or saving provisions in connection with the provisions of the Act.

219. Those regulations may amend, modify, repeal or revoke any enactment (including any provision of the Act). Regulations made under this power are subject to the Senedd approval procedure if they amend, repeal or otherwise modify primary legislation (a provision of an Act of Parliament or an Act or Measure of Senedd Cymru); otherwise, they are subject to the Senedd annulment procedure.

Section 43: Coming into force

220. This section sets out how the Act will come into force. Sections 38, 39, 40, 42, 43, 44 and 45 will come into force on the day after the day this Act receives Royal Assent. The other provisions will come into force on a day (or days) appointed by the Welsh Ministers by order. Such an order may make transitional or saving provision in connection with the coming into force of a provision and may appoint different days for different purposes or different areas.

221. Section 43(4) provides that section 35 (provision about deliberate manipulation) must not be commenced earlier than section 10, which removes the intentional homelessness test.

Section 44: Progress reports on bringing the Act into force

222. Section 44 requires the Welsh Ministers to prepare and lay before the Senedd a report on progress towards full commencement of the Act as soon as reasonably practicable after 31 December 2028, 31 December 2029, and biennially thereafter, if the Act is not fully commenced on those dates.

223. The report must set out the progress made and further steps to be taken by the Welsh Ministers or any other person to bring the Act fully into force.

Section 45: Short title

224. Section 45 sets out the short title of the Act, by which it may be known and referred. Either the Welsh or the English language title of the Act may be used, including as a citation in other enactments.

YR ATODLEN
MÂN DDARPARIAETHAU A DARPARIAETHAU CANLYNIADOL

225. Mae'r Atodlen yn gwneud mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol i Ddeddf 1996, Deddf 2014, Deddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014 a Deddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016.

226. Mae paragraff 1 yn gwneud diwygiadau i Ran 6 o Ddeddf 1996 (dyrannu llety tai). Mae paragraff 1(2) i (5) yn diwygio adrannau 160, 160A, 167 a 169 o Ddeddf 1996 er mwyn egluro, o ganlyniad i Orchymyn Trosglwyddo Swyddogaethau 1999 ac Atodlen 11 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006, fod swyddogaethau a phwerau penodol a roddwyd i'r Ysgrifennydd Gwladol bellach yn swyddogaethau i Weinidogion Cymru o ran Cymru.

227. Mae paragraff 1(6) yn diwygio adran 172 o Ddeddf 1996 er mwyn adlewyrchu'r ffaith bod pwerau penodol i wneud rheoliadau yn y Ddeddf honno yn arferadwy gan Weinidogion Cymru a bod rhaid gwneud y rheoliadau hynny drwy offeryn statudol.

228. Mae paragraff 1(6) hefyd yn mewnosod is-adrannau (2A) a (3A) yn adran 172 o Ddeddf 1996, sy'n gwneud darpariaeth ynghylch pa un o weithdrefnau'r Senedd sy'n gymwys i reoliadau a wneir o dan Ran 6 o'r Ddeddf honno. Mae'r is-adran (2A) a fewnosodir yn darparu bod rheoliadau a wneir o dan adran 160B(3) (amgylchiadau pryd nad yw'r ddyletswydd yn adran 160B(2) o Ddeddf 1996 yn gymwys), adran 160D(1) (cofrestr tai cyffredin), adran 160E(2) (cofrestr tai hygyrch) ac adran 167(3) (rheoliadau sy'n diwygio darpariaethau ynghylch blaenoriaethau wrth ddyrannu llety tai yng Nghymru) o Ddeddf 1996 yn ddarostyngedig i weithdrefn gymeradwyo'r Senedd. Mae'r is-adran (3A) a fewnosodir yn darparu bod unrhyw reoliadau eraill a wneir gan Weinidogion Cymru o dan Ran 6 o Ddeddf 1996 yn ddarostyngedig i weithdrefn annilysu'r Senedd.

229. Mae paragraff 2 yn diwygio'r tabl yn Atodlen 2 i Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014, sy'n cynnwys rhestr o ddeddfiadau y mae swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol awdurdodau lleol wedi eu nodi ynddynt. Gwneir y diwygiadau er mwyn adlewyrchu'r ffaith bod adrannau 94A a 94B wedi eu mewnosod yn Neddf 2014 gan adran 20 o'r Ddeddf, i'r graddau y mae'r ddyletswydd yn adran 94A wedi ei gosod ar awdurdodau gwasanaethau cymdeithasol, ac er mwyn adlewyrchu'r diwygiadau i adran 95 o Ddeddf 2014, i'r graddau y mae'n ymwneud â swyddogaethau gwasanaethau cymdeithasol.

230. Mae paragraff 3 yn gwneud diwygiadau i Ddeddf 2014, yn bennaf o ganlyniad i ddiddymu adrannau 70, 73, 77 a 78 o'r Ddeddf honno, ond hefyd o ganlyniad i ddiwygiadau eraill a wneir i'r Ddeddf.

231. Mae paragraff 4 yn diwygio Atodlen 2 i Ddeddf Rhentu Cartrefi (Cymru) 2016 er mwyn diddymu'r cyfeiriad at adran 73 o Ddeddf 2014. Mae hyn yn adlewyrchu'r ffaith bod adran 73 o Ddeddf 2014 wedi ei diddymu gan y Ddeddf.

SCHEDULE
MINOR AND CONSEQUENTIAL PROVISION

225. The Schedule makes minor and consequential amendments to the 1996 Act, the 2014 Act, the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014 and the Renting Homes (Wales) Act 2016.

226. Paragraph 1 makes amendments to Part 6 of the 1996 Act (allocation of housing accommodation). Paragraph 1(2) to (5) amends sections 160, 160A, 167 and 169 of the 1996 Act to clarify that, as a result of the Transfer of Functions Order 1999 and Schedule 11 to the Government of Wales Act 2006, certain functions and powers conferred on the Secretary of State are now functions of the Welsh Ministers in relation to Wales.

227. Paragraph 1(6) amends section 172 of the 1996 Act to reflect that certain regulation-making powers in that Act are exercisable by the Welsh Ministers and that those regulations must be made by statutory instrument.

228. Paragraph 1(6) also inserts subsections (2A) and (3A) into section 172 of the 1996 Act which makes provision about the Senedd procedure that applies to regulations made under Part 6 of that Act. Inserted subsection (2A) provides that regulations made under section 160B(3) (circumstances in which the duty in section 160B(2) of the 1996 Act does not apply), section 160D(1) (common housing register), section 160E(2) (accessible housing register) and section 167(3) (regulations amending provisions about priorities in allocating housing accommodation in Wales) of the 1996 Act are subject to the Senedd approval procedure. Inserted subsection (3A) provides any other regulations made by the Welsh Ministers under Part 6 of the 1996 Act are subject to the Senedd annulment procedure.

229. Paragraph 2 amends the table in Schedule 2 to the Social Services and Well-being (Wales) Act 2014, which contains a list of enactments in which the social services functions of local authorities are set out. The amendments reflect the insertion of sections 94A and 94B into the 2014 Act by section 20 of the Act, to the extent that the duty in section 94A is imposed on social services authorities, and the amendments to section 95 of the 2014 Act so far as it relates to social services functions.

230. Paragraph 3 makes amendments to the 2014 Act mainly in consequence of the repeal of sections 70, 73, 77 and 78 of that Act, but also in consequence of the other amendments made to the Act.

231. Paragraph 4 amends Schedule 2 to the Renting Homes (Wales) Act 2016 to repeal the reference to section 73 of 2014 Act. This reflects the repeal of section 73 of the 2014 Act by the Act.

COFNOD Y TRAFODION YN SENEDD CYMRU

232. Mae'r tabl a ganlyn yn nodi'r dyddiadau ar gyfer pob cyfnod o hynt y Ddeddf drwy'r Senedd. Gellir cael Cofnod y Trafodion a rhagor o wybodaeth am hynt y Ddeddf hon ar wefan y Senedd yn:
https://busnes.senedd.cymru/mgIssueHistoryHome.aspx?IId=45883

Cyfnod	**Dyddiad**
Cyflwynwyd	19 Mai 2025
Cyfnod 1 – Dadl	4 Tachwedd 2025
Cyfnod 2 Pwyllgor Craffu – ystyried y gwelliannau	11 Rhagfyr 2025
Cyfnod 3 Cyfarfod Llawn - ystyried y gwelliannau	3 Chwefror 2026
Cyfnod 4 – Cymeradwywyd gan y Senedd	10 Chwefror 2026
Y Cydsyniad Brenhinol	1 Ebrill 2026

© Hawlfraint y Goron 2026

Argraffwyd a chyhoeddwyd yn y DU gan Y Llyfrfa Cyf dan awdurdod a goruchwyliaeth Saul Nassé, Rheolwr Llyfrfa Ei Fawrhydi ac Argraffydd y Brenin ar gyfer Cymru.

RECORD OF PROCEEDINGS IN SENEDD CYMRU

232. The following table sets out the dates for each stage of the Act's passage through the Senedd. The Record of Proceedings and further information on the passage of this Act can be found on the Senedd website at: **https://business.senedd.wales/mgIssueHistoryHome.aspx?IId=45883**

Stage	**Date**
Introduced	19 May 2025
Stage 1 - Debate	4 November 2025
Stage 2 Scrutiny Committee – consideration of amendments	11 December 2025
Stage 3 Plenary - consideration of amendments	3 February 2026
Stage 4 - Approved by the Senedd	10 February 2026
Royal Assent	1 April 2026

© Crown copyright 2026

Printed and published in the UK by The Stationery Office Limited under the authority and superintendence of Saul Nassé, Controller of His Majesty's Stationery Office and King's Printer for Wales.

williams lea | tso
An RRD Company

Cyhoeddwyd gan TSO (Y Llyfrfa), rhan o Williams Lea,
ac ar gael o:

Arlein
www.tsoshop.co.uk

Post, Ffôn ac E-bost
TSO
Blwch Post 29, Norwich, NR3 1GN
Archebionf ffôn/ Ymholiadau cyffredinol 0333 202 5070
E-bost: customer.services@tso.co.uk
Ffôn Testun: 0333 202 5077

Published by TSO (The Stationery Office), part of Williams Lea,
and available from:

Online
www.tsoshop.co.uk

Mail, Telephone & E-mail
TSO
PO Box 29, Norwich, NR3 1GN
Telephone orders/General enquiries: 0333 202 5070
E-mail: customer.services@tso.co.uk
Textphone: 0333 202 5077

ISBN 978-0-348-12482-8

9 780348 124828